

DARBININKAS

Vol. LXIII, Nr. 36

Rugsėjis-September 15, 1978 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Camp David vyksta svarbi prez. Carterio, Egipto prez. Anwar el-Sadato ir Izraelio min. pirm. Menachem Begino konferencija Art. Rytų taikos reikalais. Ligišiolinės pastangos tuo reikalu nebuvo sėkmingos, nes Egiptas reikalauja Izraelį pasitraukti iš visų jo okupuotų arabų žemių ir suteikti palestiniečiam teisę spręsti savo likimą, o Izraelis atkakliai priešinasį grąžinimui vakarinio Jordano kranto ir Gazos ruožo ir žada suteikti vakarinio Jordano kranto palestiniečiam tik labai ribotą autonomiją. Prez. Carter, stengdamasis išvengti naujo Art. Rytų karo, šia konferencija siekia surasti kokį nors sprendimą ar bent sudaryti sąlygas, kad besiginčijančios šalys ir toliau bandytų tartis.

Sirijos prez. Assad paragino arabų valstybes, besipriešinančias Egipto pastangoms susitarti su Izraeliu, sudaryti karinę sutartį su Sov. S-ga, jei JAV-bėm pavyktų pasiekti teigiamų rezultatų dabar vykstančioj Camp David konferencijoje.

Teherane ir kituose Irano miestuose, nežiūrint vyriausybės pakeitimo, įvyko didelės demonstracijos prieš vyriausybę. Jom numalšinti kariuomenė panaudojo šaunamuosius ginklus. Apie 100 žmonių buvo užmušta.

Rodezijos juodieji partizanai raketą nušovė Rodezijos keleivinį lėktuvą su 56 keleiviais ir iš 18 likusių gyvų keleivių 10 nušovė.

Nikaragvoj vis dar tebevyksta demonstracijos ir streikai, reikalaujantieji prez. Somoza atsistatydinti. Per kariuomenės susišaudymą su demonstrantais Matagalpa mieste 50 žmonių žuvo ir apie porą šimtų buvo sužeista. Demonstracijom palaužti vyriausybė areštavo apie 700 opozicijos vadų.

JT gen. sekr. Kurt Waldheim pasiūlė Namibijos pereinamojo laikotarpio valdymui prižiūrėti sukurti tarptautinę karinę pajėgą iš 7,500 karių ir 1,200 civilių parlamento rinkimam sekti.

Kuba sutiko išleisti į JAV apie 1,000 jos kalėjimuose laikomų politinių kalinių. Speciali JAV komisija patikrins paleidžiamųjų praeitį, kad jų tarpe nebūtų infiltruotų šnipų.

Norvegijos artinėj saloj nukrito žvalgybinis lėktuvas, ir jo įgula žuvo. Sov. S-gos prašymą leisti jai iširti žuvimo aplinkybės Norvegijos vyriausybė atmetė.

International Harvester pareiškė Maskvoj F. Jay Crawford sovietų teismo už tariamą valiutos spekuliaciją buvo nuteistas 5 m. kalėjimo lygtinai, ir jam buvo leista iš Sov. S-gos išvykti. Atrodo, kad tai galėjo įvykti tik dėl to, kad prez. Carter sutiko parduoti Sov. S-gai aliejaus gręžimo įrengimų.

Islandijoje sudaryta iš progresyvių, socialdemokratų ir komunistų partijų koalicinė vyriausybė, bijodama nuolat augančios Sov. S-gos karinės galybės, nenumato reikalauti, kad ten esančios JAV karinės pajėgos pasitrauktų.

Palestinos išlaisvinimo org-jos teroristai, prasidėjus Camp David konferencijai, suaktyvino teroristinius veiksmus ir Jeruzalę išsprogdino kelias bombas, kurios sužeidė du gyventojus.

Popiežiaus Jono Pauliaus inauguracijos iškilmėse JAV atstovavo viceprezidentas Mondale, atstovų rūmų narys Peter Rodino ir New Jersey gubernatorius Brendan Byrne.

SAUGUMAS TARDO KLIERIKUS

LKB Kronika nr. 32

1978 kovo 1 Kauno Kunigų seminarijos auklėtinis Petras Ražukas gatvėje buvo dviejų saugumiečių sulaikytas ir nuvežtas į Kauno KGB skyrių. Čia tardytojas Urbonas pateikė orderį kratai ir dviejų kviestinių akivaizdoje padarė kratą, kurios metu paimta: "Rūpintojėlis" Nr. 3, to paties "Rūpintojėlio" neišskirstyti 7 egzemplioriai, rašomojo popieriaus keli pokai, truputis rašomosios kalkės, užrašų knygelė ir kt.

Tardymo metu saugumiečiai gąsdino, kad už antitarybinių leidinių platinimą teks sėdėti kalėjime. Tardomajam buvo liepta parašyti pasiaiškinimą, iš kur gavęs rašomąją mašinėlę ir "Rūpintojėlį". Vienas iš darbuotojų paskaitė Seminarijos klierikų skundą saugumui, kad klierikai P. Ražukas, Kąstytis Kriškėčiukaitis, Antanas Gražulis ir kiti gauną ir skaitą antitarybinius leidinius. Vėlai vakare klierikas P. Ražukas buvo nuvestas į kamerą ir naktį praleido su kriminalistais.

Tardytojas Markevičius pareiškė, kad P. Ražukas yra kaltinamas pagal LTSR BK 68 str. 1-ją dalį, nes platinęs nelegalų leidinį "Rūpintojėlį". Saugumiečiai, surašę protokolą, Ražukui įteikė kvietimą atvykti į saugumą sekančią dieną ir leido sugrįžti į Seminariją.

Kovo 3 klierikas ilgą laiką buvo auklėjamas, kad Lietuvoje esanti tikėjimo laisvė, kad tardomasis pakliuvęs į "ekstremistinį" judėjimą, bet dar esąs jaunas ir galįs pasitaisyti. Jei jis saugumui neatsuks nugaros, tai jie padės ir gal iš Seminarijos nebūsiąs išmestas.

Vėl grasino patalpinsią į kamerą su kriminalistais, pravaržia vadindami "slidžiu žalcium", "suktu žmogumi", "kilbuku", "mažu veikėju ir dideliu melagiu" ir pan. Žadėjo išsikviesti pirmadienį, o tada būsią ilgį tardymai, todėl su savimi reikšią pasiimti tarbelę su maistu.

Po tardymo saugumiečiai klieriką P. Ražuką atvežė iki Seminarijos ir paleido.

-o-

Kovo 2 po pietų prie Seminarijos privažiavo saugumo mašina, ir du saugumiečiai pareikalavo, kad Seminarijos vedėjas išleistų tardymui klieriką Vytautą Pūką. KGB būstinėje saugumiečiai kalbėjo, kad po kelių dienų jis galės pasišiūrėti, kaip teikiami diakonato šventimai, ir po to turės vyksti namo iš Seminarijos, bet jei sakysiąs tiesą, — šito nebūsią. V. Pūkas buvo klausinėjamas, iš kur gavęs rašomąją mašinėlę ir kaip ji patekusi pas Moniką. Vakare klierikas buvo paleistas grįžti į Seminariją.

Paskutinėmis žiniomis klierikai P. Ražukas ir V. Pūkas kovo 25, Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui įsakius, pašalinti iš Seminarijos.

VI LSS Tautinėje stovykloje Paxton, Mass., stovyklos vadovai ir vadovės iškilmingo 60 metų sukakties minėjimo metu rugpjūčio 19. Stovyklautojus sveikina jubiliejaus proga s. fil. Vytautas Kamantas, PLB pirmininkas. Nuotr. Ed. Meilaus

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Artėjant Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai, skubiai restauruojama Šv. Jono bažnyčia, įeinanti į senųjų universiteto pastatų ansamblį. Paminklų apsaugos viršininkas Stasys Pinkus Lit. ir Meno Nr. 33 platokai informuoja apie restauravimo darbus. Tie darbai pradėti 1963. Dirba įvairių sričių restauratoriai. Pataisytas stogas. Dažoma bažnyčios išorė. Taisomi vargonai — kviečiami specialistai net

EUROPOJ DREBĖJO ŽEMĖ

Rugsėjo 3 Vakarų Vokietijoje įvyko vienas stipriausių žemės drebėjimų. Žemės drebėjimo centras buvo Tiubingenas, lietuviams labai gerai pažįstamas miestas, nes po antrojo pasaulinio karo ten daug lietuvių studijavo universitete ir šiaip gyveno mieste. Drebėjimas palietė Prancūziją, Šveicariją, R. Vokietiją ir Austriją. Pagal Richterio skalę drebėjimo stiprumas buvo 7.5. Sužeistų buvo tik kelias, bet šiaip padaryta daug žalos. Net už pusantrą šimto mylių Frankfurte kai kuriose įmonėse įsijungė pavojaus aliarmai. Taiflingene drebėjimas stipriai palietė turistų mėgstamą Hohenzolernų pilį, aplink ją apgriauti šimtai namų, suskilo ar išgriuvo sienos, nuvirto kaminai, perski- lo pastatai. Austrijoje didelių nuostolių nepadaryta.

iš Čekoslovakijos. Bažnyčios viduje nugramdžius tinką, atrastos įvairių dailininkų tapytos freskos religinėmis, daugiausia Šv. Jono Krikštytojo ir Šv. Jono Evangelisto gyvenimo ir darbų temomis. Freskos atnaujinamos, taip pat restauruojami altoriai, juose esą šventųjų paveikslai, statulos ir gausūs religiniai simboliai. Iš aprašymo matyti, kad turtingas barokinio stiliaus interjeras, darnus altorių ansamblis, skliautų dekoravimas, religiniais simboliais išpuoštos klausyklos — tiesiog alsuoja religine dvasia. Juk šioje bažnyčioje Dievo žodį skelbė garsūs pamokslininkas P. Skarga, lietuviškai pamokslus sakė K. Sirvydas, J. Jaknavičius ir kiti žymūs pamokslininkai. O dabar ateistai yra suplanavę Šv. Jono bažnyčioje įsteigti Mokslo muziejų (suprantama, kad jame žymią vietą turės ir "sovietinis mokslas"). Nemaža okupuotoje Lietuvoje yra išniekintų bažnyčių, įskaitant ir Vilniaus katedrą. Ir Šv. Jono bažnyčios išniekinimas yra dar vienas okupantų ir jų tamų barbariškas darbas.

— Tarp "Spalio revoliucijos šešiasdešimtmečio" atrūgų minėtina Vilniaus dailės parodų rūmuose ilgesnį laiką veikianti propagandinė paroda, pavadinta "Spalio idėjos gyvena ir nugal". Rodiniai atvežti iš Maskvos centrinio revoliucijos muziejaus.

Paroda ilgai keliavo per Rusijos, Užkaukazės ir sovietų valdomos Azijos miestus. Propagandinę atidaromąją kalbą pasakė "istorikas" R. Šarmaitis. Parodą pavadino brangia dovana Lietuvos darbo žmonėms.

— Kauno naujojoje paveikslų galerijoje atidaryta dail. Bronės Jokūbonienės kilimų ir gobelenų paroda. Vilniaus parodų rūmuose neseniai buvo dail. Algirdo Lauciaus apžvalginė keramikos paroda. Buvo per 100 rodinii. A. Lauciaus kūrybos šaknys yra lietuvių liaudies keramikos tradicijose. Žiūrovus žavėjo įvairūs asociai, vazos, grūstuvės. A. Laucius yra baigęs Vilniaus dailės institutą (1953). Dalyvauja ir užsienio meno parodose.

(nukelta į 2 psl.)

ROMOJ MIRĖ LENINGRADO PATRIARCHAS

Leningrado metropolitas Nikodim, atstovavęs Maskvos ortodoksų patriarchatui Pauliaus VI laidotuvėse ir naujo popiežiaus inauguracijos iškilmėse, mirė rugsėjo 4 audiencijos metu pas popiežių. Jis buvo Sovietų Rusijos dvasininkų delegacijos vadovas. Šiai delegacijai buvo priskirta ir du pavergtos Lietuvos vyskupai — vysk. Juozapas Labukas ir vysk. Romualdas Kriščiūnas. Pop. Pauliaus VI laidotuvėse jam buvo leista Šv. Petro bazilikoj laikyti savo apeigomis gedulingas pamaldas. Italų spauda apie jį daug rašė ir smerkė jo glaudų bendradarbiavimą su Maskvos vyriausybe.

SUSIPAŽINKIM SU NAUJĄJA PLB VALDYBA

Antanas Juodvalkis gimė 1912 rugpjūčio 6 Salako valsčiuje, Zarasų apskrityje. V.D. universitete Kaune studijavo ekonomiką. Persikėlęs į JAV, dirbo plieno pramonėje, dabar gyvena Chicagoje. Lietuvoje buvo jaunalietuvis, Neo-Lithuania korporacijos narys, okupacijos metais veikė rezistencijoje buvo pagrindinės spaudos platintojas. LB East Chicago apylinkės pirmos valdybos narys, vėliau pirmininkas. Buvo Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyriaus pirmininkas ir valdybos narys. Šiuo metu yra Neo-Lithuania korporacijos Chicago padalinio išdinininkas, JAV LB Švietimo Tarybos narys, Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Daužvardžio fondo valdybos vicepirmininkas, Lietuvių Fondo valdybos narys. Bendradarbiauja spaudoje.

Gabija Juozapavičiūtė gimė 1950 vasario 24 Quebece, Kanadoje. Turi magistrės laipsnį socialinėje srityje. Specializavosi programų ruošimų administracijoje. Dirba Kanados "Ministry of Community and Social Services", kur yra tarnautojų paruošimo skyriaus vedėja. Ateitininkė, buvusi Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybos pirmininkė. Ateitininkų Federacijos tarybos narė. Buvusi Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos vicepirmininkė; dabar Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkė. Tėviškės Žiburių bendradarbė; buvusi Ateities žurnalo redakcinio kolektyvo narė.

Vytautas Kamantas gimė 1930 kovo 25 Šilutėje. Inžinerijos studijas baigė bakalauro laipsniu Clevelande. Šiuo metu dirba kaip projektų vedėjas inžinierių konsultantų bendrovėje. Skautas, akademikas skautas, skautininkas, buvęs Lietuvių Skautų Brolijos vadijos narys, Lietuvių Skautų Sąjungos tarybos narys, Vyties korporacijos filisteris, Filisterių skautų sąjungos cv narys. Buvo Lituano žurnalui remti komiteto pirmininkas. Dirbo JAV LB krašto valdyboje, šešių JAV LB tarybų narys, prezidiumo pirmininkas, PLB valdybos vicepirmininkas jaunimo reikalams, I PLJK organizatorius ir finansų komisijos pirmininkas, trijų PLB seimų narys, šiuo metu PLB kontrolės komisijos narys, LB Lemonto apylinkės pirmininkas. Lietuvių Fondo narys, buvęs LF kontrolės komisijos pirmininkas, trijų LF tarybų narys, LF pelno skirstymo komisijos sekretorius. Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos mokytojas, trejus metus jos direktorius.

Vaclovas Kleiza gimė 1933 vasario 18 Kaune. Turi magist-

LIETUVOJ MIRĖ TRYS KUNIGAI

Rugpjūčio 23 mirė Panevėžio vyskupijos Velykių klebonas kun. Henrikas Prijalgauskas. Buvo gimęs 1892, kunigu įšventintas 1920. Klebonu buvo Skapišky, Imbrade, pastaruoju metu ilgiausiai Velykių parapijoje. Rašydavo dramas Stasio Žemaičio slapyvardžiu. Buvo veiklus kunigas.

Taip pat mirė Kaišiadorių vyskupijos Žiezmarų klebonas kun. Petras Ašaka. Buvo gimęs 1908, kunigu įšventintas 1942 Kaune. Kaip vikaras dirbo keliose parapijose, ilgesnį laiką buvo Žiezmarų klebonas ir apylinkės dekanas.

Rugpjūčio gale mirė Kauno vyskupijos kunigas Juozas Razminas, Raudonės klebonas. Palaidotas Raudonės kapinėse. Buvo gimęs 1904 Kurtuvėnų par., Šiaulių apskr. Mokėsi Kražiuose ir Kauno kunigų seminarijoje. Kunigu įšventintas 1932. Vikaravo Veliuonoje, Pagiriuose, Rumšiškėse, prieš karą paskirtas Šiaurinių klebonu. Prieš 15 metų paskirtas Raudonės klebonu. (Chicagoje liko jo brolis Pranas Razminas, žinomas kultūrininkas.)

Šiais metais Lietuvoje jau mirė 16 kunigų.

ro laipsnį socialiniuose moksluose. Šiuo metu dirba kaip administratorius Chicagos priešmokyklinio amžiaus vaikų auklėjimo programos biure. Ateitininkas, buvęs Moksleivių Ateitininkų Sąjungos ir Studentų Ateitininkų Sąjungos valdybų narys, Ateitininkų Šalpos Fondo pirmininkas, šiuo metu yra Ateitininkų Federacijos generalinis sekretorius. Buvo I PLJK komiteto vicepirmininkas. Lietuvių Fonde buvo pelno skirstymo komisijos nariu. JAV LB krašto valdyboje ėjo jaunimo reikalams vicepirmininko pareigas, buvo JAV LB tarybos prezidiumo sekretorius, III tautinių šokių šventės komiteto vicepirmininkas, I PLB seimo sekretorius, šiuo metu yra PLB kontrolės komisijos pirmininkas. Spaudos bendradarbis.

Daina Kojelytė gimė 1953 sausio 17 Los Angeles. Kalbotyros mokslus baigė Rochesteryje, vėliau įsigijo magistrės laipsnį mokslinės informacijos srityje ir magistrės laipsnį iš bibliotekinių mokslų. Šiuo metu vadovauja apyvartos skyriui Illinojaus medicinos mokyklos bibliotekoje. Ateitininkė, buvusi Moksleivių Ateitininkų Sąjungos archyvarė, buvusi LB Rochesterio ir LB Marquette Parko apylinkių valdybų narė. Šiuo metu yra JAV LB tarybos narė, Ateitininkų Federacijos valdybos narė, priklauso prie Ateities redakcinio kolektyvo.

Saulius Kuprys gimė 1952 birželio 15 Chicagoje. Ekonomijos mokslus baigė Loyolos universitete. Ateitininkas, buvęs Studentų Ateitininkų Sąjungos informacijos skyriaus vedėjas, šiuo metu Ateities žurnalo redakcijos kolektyvo narys. Lituano Fondacijos tarybos, Lietuvių Fondo valdybos, Lietuvių Katalikų Susivienijimo valdybos, Lietuvių Katalikų Federacijos valdybos narys. Priklauso prie JAV LB Tarkos Lietuvai komisijos, yra tautinių mažumų bendruomenių tarybos reikalų vedėjas Chicagoje.

Algis Paulius gimė 1935 balandžio 8 Tauragėje. Filosofijos mokslus baigė Illinojaus valstybiniam universitetui, vėliau Heidelberge, Vakarų Vokietijoje, baigė medicinos mokslus ir įsigijo daktaro laipsnį. Paskui specializavosi ortopedinėje chirurgijoje, išlaikė egzaminus, tapo Amerikos ortopedijos chirurgų kolegijos nariu. Šiuo metu dirba privačioje praktikoje ir yra Illinojaus universiteto klinikos suluošintiem vaikam vienas vedėjų. Skautas, Vyties korp., filisteris, priklauso prie Fraternitas Lituanica, Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos. Buvęs Illinojaus lietuvių gydytojų ir dantų gydytojų draugijos pirmininkas.

Romas Sakadolskis gimė 1947 gegužės 31 Fuldoy, Vokietijoje. Radio-televizijos-filmo sritį baigė bakalauro laipsniu. Šiuo metu yra Amerikos Balso korespondentas. Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos, Lietuvių Žurnalistų Sąjungos, PLJS ryšių centro direktorių tarybos narys, spaudos ir radijo bendradarbis. I PLJK reikalų vedėjas, II PLJK komiteto pirmininkas, III PLJK informacijos tarybos vedėjas. Šiuo metu yra LB Brighton Parko apylinkės valdybos narys, lietuvių ekonominių studijų centro administratorius. Buvo JAV LB tarybos narys.

Antanas Saulaitis, SJ, gimė 1939 gegužės 28 Kaune. Mokslus baigė magistro laipsniais chemijoje ir filosofijoje. Šiuo metu Chicagos lietuvių Jaunimo Centro vedėjas. Skautas, skautininkas, Bostono ir Chicagos lituanistinių mokyklų mokytojas. Išvykęs Brazilijon, dirbo Šv. Kazimiero parapijoje Sao Pauli, mokytojavo lituanistinėje mokykloje, buvo Brazilijos LB valdybos ir tarybos narys, PLB švietimo atstovas Pietų Amerikoje. I PLJK ir II PLJK stovyklų vedėjas, III PLJK komiteto pirmininkas. Pirmasis Pasaulio

(nukelta į 2 psl.)

Savaitės įvykiai

Vatikanui pop. Pauliaus VI laidotuvis, naujo popiežiaus rinkimai ir jo karūnacija atsiėjo apie 2 mil. dolerių.

JAV sutiko aprūpinti Japonijos atomines jėgaines uranijum.

Vietnamui minint "išsivadavimo" sukaktuves, Rytų Europos satelinės valstybės, kaip Vengrija, Čekoslovakija, Bulgarija ir Lenkija, pažadėjo visakeriopą paramą ir pasmerkė Kinijos karinės provokacijas prieš Vietnamą.

Grupė amerikiečių pacifistų surengė labai trumpas demonstracijas už taiką Maskvos Raudonojo aikštėje, bet tuoj pat milicijos buvo išsklaidyti. Keli amerikiečiai ir britai trumpam laikui buvo sulaukyti.

Leningrado metropolitas Nikodim mirė nuo širdies atakos privačios audiencijos su popiežium Jonu Paulium metu, turėdamas 49 m. amžiaus. Jis visada rėmė Sov. S-gos tarptautinės taikos veiklą ir niekada neišdrįso vyriausybės veiksmų kritikuoti.

V. Vokietijos policija susišaudė restorane su paieskomu Baader-Meinhof grupės teroristu Willy Peter Stoll ir jį nušovė.

Teisingumo organai ir kongresas pradėjo tirti General Service Administration įstaigos tarnautojus dėl ten susektų didelių išieikvojimų. Ši įstaiga rūpinasi federalinių įstaigų aprūpinimu įvairiais reikmenimis ir federalinių pastatų priežiūra.

Ginkluotas rytų vokiečių R. Berlyne pagrobė Lenkijos keleivinį lėktuvą su 68 keleiviais ir privertė jį skristi į V. Berlyną, kur jis su žmona ir dukra ir 5 kiti keleiviai pasiprašė politinio pabėgėlio teisių. V. Vokietijos teismas už lėktuvo pagrobimą be žmonių aukų paprastai baudžia iki 2 m. kalėjimo.

Meksikoj buvo pagrobtas jos ambasadoriaus JAV Hugo Margain sūnus, Mexico City universiteto profesorius Charles, kuris vėliau buvo rastas nužudytas.

Sachmatininkas Viktor Korėno, kovojęs dėl pasaulinio meistro titulo, kreipėsi į tarptautinę advokatų konferenciją, prašydamas padėti, kad Sov. S-ga leistų išvykti jo šeimai iš Sov. S-gos. Konferencija patarė jam tuo reikalu kreiptis į JT.

Sen .Edward Kennedy dalyvauja tarptautinėje sveikatos reikalų konferencijoje Alma Ata, Kazachstano sovietinėje respublikoje.

Izraelio min. pirm. Beginui išvykstant į Camp David konferenciją, apie 100,000 "Taika dabar" sąjūdžio šalininkų surengė demonstracijas, reikalaujančias jį neatnesti paskutinės progos taikai pasiekti ir sutikti pasitraukti iš okupuotų arabų žemių.

Britanijos laivas atgabeno į Singapūrą jūroj išgelbėtus 54 Vietnamo pabėgėlius. Keli pabėgėliai buvo jau mirę nuo bado.

KEDYS KEDENA CARTERĮ

Jonas P. Kedys yra News Digest-International redaktorius. Žurnalas leidžiamas Australijoje. Išeina keturi numeriai per metus. Skiriamas tarptautinei politikai ir intensyviai kovai prieš bolševizmą. (Jo adresas: P.O. Box 535, Parramatta, N.S.W. 2150, Australia.)

J. Kedys š.m. liepos 24 iš Sydney pasiuotė ilgą telegramą JAV prezidentui Carteriui. Tos telegramos nuorašą atsiuntė Darbininko redakcijai. Čia ir spausdiname, ją išvertę į lietuvių kalbą. (Red.)

-o-

Yra faktas, kad Jūs asmeniškai ir Jūsų patarėjai esat idėję daug laiko ir pastangų susitarti su SSSR dėl branduolinio ginklavimosi sumažinimo — SALT.

Norėčiau atkreipti Jūsų dėmesį į JV senato teisinio komiteto davinį. Maždaug prieš 10 metų jie įrodė, kad SSSR nuo 1917 yra sulaužiusi 109 tarptautines sutartis.

Cituoju tiktai keletą: 1942 sausio 1. SSSR pasirašė Atlanto Chartą, kurioje buvo numatyta "nesiekti plėstis teritoriskai ar koku kitu būdu".

Nuo tada SSSR yra okupavusi arba kontroliuoja Lietuvą, Latviją, Estiją, Bulgariją, Vengriją, Lenkiją, Čekoslovakiją, Rumuniją, Rytų Vokietiją, Vietnamą, Kubą ir kai kuriuos kraštus Afrikos.

1942 sausio 11. SSSR pasirašė paskolos-nuomos sutartį su JV, įsipareigodama sumokėti už pristatytus ginklus ir kitus reikmenis, o taip pat sugrąžinti nesunaikintus laivus. JV negavo nei pinigų, nei laivų. SSSR yra skolinga JV-bėm apie dešimt milijonų dolerių.

1945 vasario 4. SSSR pasirašė Jaltos susitarimą, pažadantį "laisvus rinkimus, kuriais būtų išrenkamos vyriausybės, atsakingos žmonių valiai".

SSSR niekada neleidė laisvų rinkimų, ir todėl visos tautos Vidurio ir Rytų Europoje yra pavergtos.

1945 liepos 17. SSSR Potsdame sutiko, kad "Vokietija turi būti traktuojama kaip atskiras ekonominis vienetas ir kad žodžio, spaudos ir religijos laisvė bus leidžiama".

SSSR pažeidė visus tuos pažadus ir vietoj to 1961 pastatė Berlyno Sieną.

Šis sąrašas galėtų būti pratęstas į daugiau kaip šimtą panašių atvejų, įskaitant vieną iš paskutiniųjų — Helsinkio Deklaraciją.

Atsižvelgiant į suminėtus žiaurios istorinius faktus, neturėtų būti eikvojama pastangų susitarimam su Sovietų Rusija. Atrodo, kad branduolinio gink-

Rodezijos juodieji partizanai ar Mozambiko kariuomenės daliniai artilerijos pabūklais apšaudė Rodezijos pasienio miestą.

JAV kalnų laiptotojų grupei pavyko pirmą nugalėti Pakistano Karakorum kalnyno aukščiausią viršūnę.

lavimosi apribojimo sutartis yra nesąmonė, nes Sovietai atmeta bet kokiais inspekcijomis jų teritorijoje.

Ponas Prezidente, ar Jūs arba Jūsų patarėjai tikit, kad, nuolatiniams girtuokliui duodant išger-ti dar vieną stiklėlį, bus galima jį pataisyti? Tokiu pat būdu nauja sutartis nebus gerbiama nuolatinio sutarčių laužytojo. Dabartiniai SSSR vadai tebegarbina SSSR įkūrėją Leniną ir niekada nėra atmetę jo posakio, jog "pažadai, kaip kepininių plutos, yra tam, kad būtų sulaužomi".

Geriausia politika SSSR atžvilgiu yra, kaip reikalauja Brežnevas, — "nesikišimas"! Taigi "nesikišimas" į Sovietų žemės ūkį su JV kviečių eksportais, "nesikišimas" į Maskvos olimpinis žaidimus su JV kompiuteriais, "nesikišimas" į Sovietų teritoriją su JV fabriku įrengimu! Tie prarasti eksportai galėtų būti panaudoti JV ir jos draugiškų sąjungininkų gynimui. Neturi būti ašarojama, praradus SSSR kaip biznio partnerį, nes ji perka tikrai kreditu — SSSR ir jos satelitai yra skolingi Vakaram apie penkiasdešimt milijonų dolerių.

Antras reikalas — Helsinkio Deklaracija. Ponas Prezidente, Jūs labai stipriai gynėt du žyds disidentus — Ginzburgą ir Ščaranskį. (Nelemtai Jūs nepamiršote lietuvių veterano disidentą Petkaus, kuris pavleido 16 metų koncentracijos stovyklose pra-

eity ir buvo vėl nuteistas Vilniuje, Lietuvos sostinėje, 13 metų kalėjimo.)

(Prezidentas paminėjo Petkų spaudos konferencijoje. — Red.)

Ponas Prezidente, tai nėra dviejų ar trijų individų reikalas — tai reikalas penkiolikos pavergtų tautinių respublikų su 260 milijonų žmonių!

JV valdžia totaliai boikotuoja Rodeziją dėl to, kad 280,000 baltųjų mažuma valdo 5.8 mil. juodųjų. Bet visai ta pati padėtis šiuo metu yra SSSR, kur 6% mažuma (komunistų partijos nariai ir KGB) valdo 94% daugumą! Moraliniai įsipareigojimai ir paprasta logika reikalauja to paties masto prieš SSSR, kokį Jūsų valdžia naudoja prieš Rodeziją — totalaus boikoto!

Kadangi SSSR laužo Helsinkio Deklaraciją kas dieną ir visai nerespektuoja kitų signatarų, tėra tikrai vienas atsakymas į šią padėtį — paskelbti Helsinkio Deklaraciją negaliojančia! Tai sukurtų didelę problemą Brežnevui ir jo Politbiurui, kadangi visos dabartinės SSSR ir jos satelitų sienos būtų nelegalios ir atviros revizijai.

Tai būtų istorinis žingsnis, kuriuo pasektų ir kiti signatarai.

Ši ilgą telegramą neturi tikslu pasmerkti Jūsų politiką bendrai. Jos tikslas yra atkreipti Jūsų dėmesį į šią specialią politiką — SSSR atžvilgiu; ji yra nelogiška, kontradikcinė ir nesutinkanti su dabartinės politinės padėties reikalavimais.

Kuoširdžiai Jūsų,

J.P. Kedys

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 1 psl.)

— Rumšiškių buities muziejuje rugpjūčio pradžioje pradėjo veikti Kluono teatras. Jį sukūrė Povilas Mataitis, scenografiją paruošė Dalia Mataitienė. Teatras įrengtas sename kloune, išpuošta vainikais ir šiaudiniais paukšteliais. Teatro tikslas — atkurti šio amžiaus pradžios klounuose vykusius lietuviškus vaidinimus ir repertuarą — senieji vaidinimai (Vaižgantas, Žemaitė, Čiurlionienė ir kt.). Mėginama duoti ir muzikos dalykų: M. Petrausko, A. Kačanausko, S. Moniuškos sukurtų dainų.

— Martyno Jankaus Bitėnai paskelbti respublikinės reikšmės istoriniu paminklu. Gyvenamasis namas yra per karą sudegęs. Tik buvusios spaustuvių vietoje pastatytas ažuolinis obeliskas. Spaudoje rašoma, jog M. Jankaus sodyba komunistams yra brangi ypač tuo, kad 1904 m. jo spaustuviėje pirmą kartą buvęs išspausdintas lietuviškas komunistų manifesto vertimas.

— Vilniaus akademinis dramos teatras, vadovaujamas rež. H. Vancevičiaus, rugpjūčio mėnesį pasiūstas gastrolių į Vilkaviškio, Marijampolės, Prienų, Panevėžio, Pasvalio, Biržų ir Anykščių rajonus. Repertuarą —

J. Marcinkevičiaus "Mindaugas" ir A. Laurinčuko "Neapykantos spalvos". Provincijai skirta 50 spektaklių.

— Vengrijos Debreceno mieste vykusiame B. Bartoko vardo chorų konkurse svečio teisėmis dalyvavo ir Mokytojų namų berniukų choras "Ažuoliukas", vadovaujamas H. Perelšteino. Tėnykštė kritika chorą labai išgyrė: pavadino šventės viršūne.

— Režisierius Henrikas Šablevičius susuko filmą "Didžioji iliuzija, atskleidžiantį kai kurias Lietuvos valstybinio dramos teatro istorijos momentus. Filme rodomi aktoriai: P. Pinkauskaitė, E. Žalinkevičaitė, J. Petrauskas, J. Stanulis, P. Vosslyūtė, T. Vaičiūnienė. Filmas baigiamas Jurgio Petrausko laidotuvių.

— Pramoginės muzikos festivalis, pradėtas Palangoje, keliauja į Nidą, Šventąją, Birštoną, Druskininkus. Dalyvauja keli Lietuvos pramoginės muzikos ansambliai, taip pat svečiai iš Latvijos, Moldavijos, Gruzijos.

Pr.N.

SUSIPAŽINKIM SU NAUJĄJA PLB VALDYBA

(atkelta iš 1 psl.)

Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas. Šiuo metu yra JAV LB švietimo tarybos religinio auklėjimo vedėjas. Bendradarbiauja spaudoje, yra paruošęs kelias knygas jaunimo ir skautų auklėjimo reikalais, kapelionauja jaunimo organizacijose ir stovyklose.

Mečys Šilkaitis gimė 1922 vasario 27 Betygalos valsčiuje, Raseinių apskrityje. V.D. universitete baigė elektros technikos mokslus. Šiuo metu dirba GTE bendrovės elektros laboratorijoje kaip elektros inžinierius telefonų srityje. Ateitininkas, Chicago sendraugių ateitininkų valdybos pirmininkas, Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Chicago skyriaus pirmininkas, vienas iš Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos steigėjų ir buvęs generalinis sekretorius.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiad. ir penktad. nuo 12 iki 6 val. Šeštad. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 268-1594. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antradienį 2-8 val. vak., šeštadienį 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (718) 441-2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New York office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinašios koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto dalyje.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

NAUJAUSIOS 1978 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadienį 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmadienį 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountaintown, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiomis progoms. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Floridoje
ANGELÉ E. KARNIENÉ
Broker-Realtor
3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706
Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738
Rezidencijos-Moteliai-Sklapai
Apartmentai-Kondominiumai
Nuomavimas — Notary Public

REALTOR

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LEKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MASINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Varduva ties Seda, lieptas eina iš dešiniojo Varduvos kranto į Žydvarį. Valtį iš k. Jadvyga Palkimaitė, Regina Paulauskaitė, Petronėlė Palkimaitė. Laivelio gale — studentė iš Kauno. Nuotrauka daryta apie 1934.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m. 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuolatine •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA.

Vilniaus universiteto sukaktis

Kitais metais sueis 400 metų, kai įkurtas Vilniaus universitetas. Lietuvai ir visai lietuvių tautai tai yra viena iš didžiųjų ir svarbiųjų sukakčių, kuri parodo, kaip seniai ji galėjo naudotis savo universitetu, šviestis ir mokyti, kaip ir kitos tautos. Iki tol Lietuvos didikų vaikiai turėjo keliauti mokytis į užsienius, nes Lietuvoje nebuvo aukštosios mokyklos. Lietuvai 16 amžius buvo iškylus ir šviesus, nes 1547 metais pirmoji lietuviška spausdinta knyga ir 1579 įkurtas Vilniaus universitetas. Pirmoji lietuviška knyga — Mažvydo katekizmas — pradėjo mūsų lietuviškąją raštiją, o Vilniaus universitetas atnešė aukštąjį mokslą į pačią Lietuvą. Čia jau buvo galima tiek išsimokslinti, kad galėjai garsėti ir kituose miestuose, kitose tautose bei kituose universitetuose. Tos dvi datos pasuka lietuvių tautą į visai naują kultūrinį gyvenimą.

-0-

Tai buvo laikai, kad visur per daug nesirūpinta švietimu. Krikščionybė, sklisdama Europoje, maždaug po 100 metų nuo apsikrikštyjimo atnešdavo mokyklą, jų tarpe ir universitetus. Reikalą savotiškai pagreitino ir išjudino su Martynu Liuteriu ir kitais reformatoriais prasidėjęs judėjimas — reformacija. Reformatoriai Šv. Raštą norėjo skelbti gimtąja žmonių kalba, ne mokslo — lotynų kalba. Reikėjo aiškinti ir reformacijos mokslus. Reformacija plito. Plito ir jos naujos mokyklos. 1525 kryžiuočių paskutinis magistras Albrechtas metė krikščionybę ir pasidarė hercogu, Prūsijos valdytoju. Jis 1544 įkūrė protestantišką Karaliaučiaus universitetą, kurio rektorium buvo iš Vilniaus atvykęs teisių daktaras Abraomas Kulvietis. Karaliaučiuje mokėsi ir Martynas Mažvydas, mūsų pirmosios knygos auto-

rius. Ten jau buvo dėstoma ir lietuvių kalba.

Protestantizmas pasiekė ir Lietuvą, Lietuvos didikus. Toks Lietuvos turtingiausias didikas Mikalojus Juodasis. Radvila, valstybės kancleris, buvo kalvinistas ir visur skelbė kalvinizmą, dėjo pinigą protestantiškai Biblijai leisti. Reformatai norėjo įkurti ir Vilniaus aukštąją mokyklą.

Vilniaus vyskupas Valerijonas Protasevičius 1569 į Lietuvą pakvietė jėzuitus, mokytų vienuolių ordiną, prityrusį kovotoją su protestantais. Jėzuitų tikslas buvo atitraukti didikus nuo protestantizmo ir karalių Zigmantą Augustą, paimti į savo rankas mokyklą.

1570 Vilniuje įkurta kolegija ir pavesta tvarkyti jėzuitams. Kolegiją taip statė ir plėtė, kad būtų galima pervesti į universitetą, bet to padaryti nebuvo galima be karaliaus leidimo.

1579 pavasarį karalius Steponas Batoras atvyko į Vilnių. Jėzuitų kolegija su penegirikomis jį pasitiko bent trijose vietose — aikštėj prie kolegijos bažnyčios, prie pilies vartų ir pačioj kolegijoj.

Vyskupas V. Protasevičius vis reikalavo karalių, kad išduotų raštą ir Vilniaus kolegiją pakeltų į universitetą. Tokį raštą karalius Steponas Batoras ir išdavė Vilniuje 1579 balandžio 1, sulygindamas Vilniaus universitetą su kitomis aukštosiomis mokyklomis, ypač su Krokuvoje universitetu, kurį įsteigė karalius Jogaila.

Pop. Grigalius XIII 1579 spalio 29 išleido bulę, skirtą Vilniaus universitetui. Jis įjungė jį į visos Europos universitetų eilę, atidavė jėzuitų ordino nuosavybę. Į jį negalėjo kištis nei vietos vyskupas, nei vietos valdžia. Pilnas pavadinimas buvo: Alma academia et universitas Vilnensis societatis Jesu.

(nukelta į 4 psl.)

Didžiausias dėmesys mokiniui

Pirmoje savo pranešimo dalyje apie XII mokytojų studijų savaitę Toronte minėjau, kad visos jaskaitos ir diskusijos lietuvių mokytojų, mokinį, tėvus ir metodus bei mokslo priemones. Apie mokytojų ir tėvų vaidmenį lituanistiniame švietime jau esu užsiminęs. Belieka supažindinti skaitytojus, kas buvo svarstyta apie mokinį ir visa tai, kas jam mokykloje skiriama, t.y. medžiaga, kurią jam reikia perteikti, būdai ir priemonės, kaip tai padaryti, ir sudarymas kuo palankesnių sąlygų, kurios palengvintų visa tai įvykdyti.

Turint galvoj, kad ir mokslo priemonės, ir metodai, ir visas kitas darbas mokykloje ir net už mokyklos sienų, kaip mokytojų pasiruošimas pamokoms, pasigaminimas mokslo priemonių, leidimas vadovėlių, bei tėvų parengimai mokyklai išlaikyti skiriama ne kam kitam, bet mokiniui, tenka sutikti, kad mokiniui lituanistiniame švietime ir auklėjime yra pats svarbiausias faktorius. Užtat šioje studijų savaitėje jam ir buvo skirta didžiausia dalis paskaitų ir svarstymų.

Nauja mokinių rūšis

Iki šiol lituanistinė mokykla tremtyje laikėsi normalaus tradicinio mokinių grupavimo: vaikų darželis arba priešmokyklinė

XII MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĘ PRISIMENANT

A. MASIONIS
Fair Lawn, N.J.

4

klasė, pradžios mokykla ir aukštesnioji arba gimnazija. Maždaug trejų paskutiniųjų metų laikotarpyje kai kuriose lituanistinėse mokyklose jau yra įsipilietinusi visai nauja mokinių grupė, kuri nebelpa į tradicinį sugrupavimą ir kuriai skiriamas atskiras specialus dėmesys. Ši grupė formuojasi tarsi atskira mokykla lituanistinėje mokykloje. Ši mokinių rūšis arba generacija yra ta, kuri jau nebekalba arba net ir nebesupranta lietuviškai. Svarbiausia to priežastis yra tėvų apsilėidimas ir leidimas vaikams kalbėti namie angliškai. Antroji priežastis yra mišrių šeimų daugėjimas.

Kokios ten priežastys bebūtų, bet faktas lieka faktas, kad į lituanistinę mokyklą ateina vis daugiau ir daugiau vaikų, kartais jau net paaugusių, kurie negali sekti pirmojo skyriaus programos ir jiems reikia sudaryti atskirą klasę. Kadangi tos klasės dar yra naujas dalykas, tai ir vardas joms nėra nusistovėjęs. Vienur jos vadinamos lietuviškai

nekalbančių klasmėmis, kitur pagalbinėmis, o dar kitur specialiomis klasmėmis.

Daugiau dėmesio lietuviškai nemokantiems

Ir JAV LB Švietimo Taryba, ir Kanados Švietimo Komitetas, kurie bendromis jėgomis šią studijų savaitę buvo surengę, šią problemą laikė labai svarbia ir skyrė jai svarstyti atskirą grupinę paskaitą, kurioje dalyvavo mokytojai, turį šioje srityje didesnio patyrimo, nes su tokio grupėmis jau dirba nuo pat jų atsiradimo lituanistinėje mokykloje. Taigi savo patyrimu pasidalijo su studijų savaitės dalyviais šie mokytojai: A. Rinkūnas, T. Gečienė, kun. A. Saulaitis ir A. Muliolienė.

Seniau tokių mokinių, kol jų buvo tik vienas kitas, buvo kratomasi, buvo nenorima juos į mokyklą įsileisti, kad jie, kalbėdamiesi tarp savęs ir su kitais lietuviškai mokančiais mokiniais angliškai, nesugadintų lietuviškai mokančių kalbos. Dabar šis dalykas jau traktuojamas visai kitaip, nes tokių mokinių skaičius nuolat didėja; pvz., rytų rajone praėjusiais mokslo metais

vienoje iš didžiausių rajono mokyklų į pirmą skyrių atėjo tik vienas lietuviškai mokantis mokinys, o lietuviškai mažai temokančių maždaug tokio lygio buvo kokie trys ar keturi. Teko šį vieną prijungti prie anų didesnės grupės ir mokyti visus vienoje klasėje, atitinkamai individualizuojant jų mokymą.

Tad ir iš minėtų grupinės paskaitos dalyvių, ir iš diskusijų, ir iš šią problemą liečiančių pranešimų iš atskirų kraštų ir jų mokyklų paaiškėjo, kad lituanistinė mokykla negali nekreipti dėmesio į šią mokinių rūšį ir kad jų atstūmimas būtų didžiausias nesusipratimas, nes greit gali ateiti laikas, kad šitokiais mokiniais bazuosis pirmasis ir kiti žemesni skyriai. Be to, juk mes negalime, tokių vaikų neprimdami, bausti juos už tėvų kaltes, t.y., už tėvų apsilėidimą, kad jie neišmokė jų lietuviškai. Pagaliau turėtumėm net džiaugtis, kad mišrių šeimų tėvai randa reikalą atvežti savo vaikus į lituanistinę mokyklą, dalyvauja tėvų komitetų veikloje, padeda organizuoti mokyklos išlaikymą ir, apskritai, glaudžiasi prie lietuviškos bendruomenės.

Yra gražių pavyzdžių, kur ir apsilėidę tėvai, ir mišrių šeimų net angliškai ar kita kuria kalba kalbantieji tėvai parodo didesnio susirūpinimo lituanistine mokykla negu tie, kurie visą laiką normaliai atlieka savo pareigas.

Daugiau informacijos apie pagalbines klases

Buvo pareikšta nuomonių, kad viena iš mokinių skaičiaus mažėjimo priežasčių yra stoka informacijos apie šias pagalbines ar specialias klases. Mat, yra labai daug tėvų, kurie, žinodami, kad jų vaikai, nemokėdami pakankamai lietuviškai, netiks į lituanistinę mokyklą jokią klasę, numoja ranka ir visai nesistengia užmegzti jokio ryšio su lituanistine mokykla.

Čia iniciatyvą turėtų parodyti mokyklos mokytojai, tėvai ir LB, žodžiu, visi tie, kurie tiesiogiai rūpinasi lituanistine mokykla ir apskritai lituanistiniu švietimu ir tautiniu auklėjimu. Jų uždavinys turėtų būti paskleisti kuo platesnę informaciją (dar nevelu ir dabar), kad ir tokiems tėvams yra proga leisti savo vaikus į lituanistinę mokyklą. Šitai turėtų būti padaryta per mokyklą,

(nukelta į 4 psl.)

IL PITTORE GRANDE

DIDYSIS DAILININKAS

PAULIUS JURKUS

Šis pasakojimas yra paimtas iš spaudai rengiamos knygos "Prof. Žibunto pasakos". Knygos veiksmas vyksta Vilniuje. Sutelkta eilė pasakojimų, pasakų apie senus laikus, pirklio sūnus, snaigę, kuri ieško laimingiausio, jūrininką, kuris aplanko Vilniaus požemius, ir t.t. Daugelyje tų pasakojimų veikia prof. Žibuntas, žymus Vilniaus universiteto profesorius.

Atskiras ciklas yra pasakos apie metų laikus. Ciklas pradedamas rudeniu. Pagerbiant tuos italų menininkus, kurių buvo pilna Vilniuje, jis pavadintas itališkai — "Il pittore grande" — Didysis dailininkas.

BUVO tokia šilta popietė, kad ir medžiai tingėjo judinti lapus. Snaudė jie prie kelio. Snaudė ir smuklė. Snaudė ir musės ant lango stiklų. Ta smuklė buvo didelė ir galėjo daug karietų svetingai priimti, bet štai išsitenkė visi ir dvaras, palivarkus. Ten gulinėja kur lapinėse, sėdi prie vandens ir meškerioja. Niekas nevažiuoja į miestą ir čia nesustoja. Taip smuklė ir šeimnininkas snaudžia, ant odinio suolo išsitiesęs.

Staiga sudundėjo. Šeimnininkas tuoj bringt nuo suolo ir šoko prie lango. Karieta per tiltuką

žiebia ir skuta į kalną! Ant kalniuko jau ir smuklė. Padaryti dideli vartai, pastatyta alaus stalinaitė. Ant jos kreida užrašyta — "Prašom, ponai, pailsėti". Tokius užrašus net arkliškai išskaito. Jie pirmieji suka į kiemą.

Ir dabar smuklius vos spėjo atsisototi duryse, ūsiukus pašukavęs, kaip įlėkė karieta. Šeimnininkas, ją pamatęs, net akmeniniais laiptais nubėgo į kiemą. Kas per karieta! Tokia dar nebildėjo šiais keliais. Kaip svietas svietu, — čia kokia jo mylsta, o gal kokia jo didenybė!

Žirgai prunkščia. Sprandus iš-

rietę. Ponas vežėjas su botagu juos žengnoja, o tas botagas su papauškomis. Pliaukšči visas kiemas. Ir ponas vežėjas raudonu drabužiu ir tada sidabrinė lazdele bakstelėjo priešais save. — Sveiki, vilniečiai! — linksmai tarė keleivis. — Ir kuo garsis ši užėiga: stirniena, kurapkoma ar keptu paršiuku?

Smuklius prišoko arčiau, net abi rankas suspaudė ir jau švilpė ir jau dailino: — Jūsų maloningoji didenybė, mūsų užėiga visko turi, bet labiausiai ji garsi marinuotais grybais, raugintais grybais. Garsūs mes ir stirniena, ir kepta jautiena, ir veršiuku. O kokie mūsų kimšti paršiukai, kokios antytės, skendos pas maloningus svečius pašrenda. O kur žąsys, kur kalakutai, kur žuvys, žuvelės, lydziai, ešeriai. Visa tai mūsų pasi-didžiavimas. Mes turime ir kiškių ir fazanų...

Ponas kilstelėjo sidabrinę lazdele ir taip nutraukė šeimnininką. O jis būtų dar ilgai minėjęs savo valgių sąrašą. Kur gėrimai, kur desertai!

Graziai kalbi, — tarė svečias. Aš jau toks, mėgstu gerai pavalgyti. Mėgstu ir kitus pavaišinti. Skambink varpu, visus sukviesk, visus pavaišinsiu. Jau toks mano būdas. Mėgstu lauzus, muziką, šokius ir didelį klegesį. Paruošk man geriausius kambarius, ir mano tarnams, ponams bajorams.

Smuklius šoko, lyg nebūtų laiptų, lyg nebūtų durų. Jau ir

tė savo putlų rausvą veidą, lyg jį būtų palietus kokia dulkėlė ar prakaito lašelė. Mandagiai linktelėjo, vėl įsikišo kvepiančią nosinaite ir tada sidabrinė lazdele bakstelėjo priešais save.

— Sveiki, vilniečiai! — linksmai tarė keleivis. — Ir kuo garsis ši užėiga: stirniena, kurapkoma ar keptu paršiuku?

Smuklius prišoko arčiau, net abi rankas suspaudė ir jau švilpė ir jau dailino:

— Jūsų maloningoji didenybė, mūsų užėiga visko turi, bet labiausiai ji garsi marinuotais grybais, raugintais grybais. Garsūs mes ir stirniena, ir kepta jautiena, ir veršiuku. O kokie mūsų kimšti paršiukai, kokios antytės, skendos pas maloningus svečius pašrenda. O kur žąsys, kur kalakutai, kur žuvys, žuvelės, lydziai, ešeriai. Visa tai mūsų pasi-didžiavimas. Mes turime ir kiškių ir fazanų...

Ponas kilstelėjo sidabrinę lazdele ir taip nutraukė šeimnininką. O jis būtų dar ilgai minėjęs savo valgių sąrašą. Kur gėrimai, kur desertai!

Graziai kalbi, — tarė svečias. Aš jau toks, mėgstu gerai pavalgyti. Mėgstu ir kitus pavaišinti. Skambink varpu, visus sukviesk, visus pavaišinsiu. Jau toks mano būdas. Mėgstu lauzus, muziką, šokius ir didelį klegesį. Paruošk man geriausius kambarius, ir mano tarnams, ponams bajorams.

Smuklius šoko, lyg nebūtų laiptų, lyg nebūtų durų. Jau ir

svetainėje. Tik čiukšt perbraukė per stalą, tuoj žast sūrį ant lentutės. Į rūšį ir vėl į viršų. Vyno, šalto vyno stiklą. Po tokios kelionės pradžiai sūrelis gardus, vynelis dulkes plauna.

Ponas iškėlė taurelę, visus pasveikino ir išgėrė.

— Matau, susidraugausime. Man patinka čia! — tarė svečias ir liepė iškrauti daiktus, liepė įsikurti nakčiai.

Smuklė jau bilda. Niekada ji taip nebildėjo, kaip dabar. Toks įvykis, toks ponas atvažiavo. Sūbėgo iš daržų tarnai, kurie apynius rinko, tarnaitės metė morkas ir kopūstų galvas. Į smuklę! Prie darbo! Ne, pirma reikia apsiręngti, prieš tokį poną reikia gražiai pasirodyti. Nežinia, kas jis, iš kurio krašto. Ims, dar išveš blogas kalbas apie jų smuklę, apie jų drabužį. O blogos žinios blogiau už baisią ligą.

Bildėjo ir dundėjo smuklė. Švaistėsi šluotos, skudurai, kibirai. Kol ponas apsitaisys ir iš antro aukšto nusileis į apačią, visa turi būti gražu, kad jis net diržą atsileistų, sėsdamas už stalo.

Kieme buvo pakabinta sena, nurūdyjusi geležis. Kai norėdavo sukviešti apylinkės žmones, daugė plaktuku tą geležį, ir ji it varpas skambėjo. Dabar net du tarnai šoko iš smuklės ir muše plaktukais. Ko čia bedirbti. Saulė jau prie žemės glaudžiasi, ir jūs glauskitės prie smuklės. Merginos, dėkite raštuotą drabužį ir neškite jaunystę į smuklę,

kur grindys kvepia žolėmis. Greičiau, greičiau! Tokia didenybė atvažiavo!

Sovė dar iš muškietės, ragą pūtė, kad visi išgirstų.

Visi ir išgirdo ir suprato, ko ten šaukia juos.

-0-

Kai ponas, palydėtas savo trijų tarnų, nusileido iš antrojo aukšto, tai smuklėje stalai jau buvo užtiesti. Rasojo alaus pripilti ąsočiai. Kvepėjo dešros. Taip kvepėjo, kad negalėjai pro jas praeiti. Būtinai turėjai sustoti ir paragauti gabaliuką. Tada juk ašoties čia pat. Tai tik pradžiai, prieš paršiukus, fazanus.

Svečias net rankom suplojo.

— Tai man patinka. Čia bus linksma. Bus galima gražiai puotauti. Visi už stalo, visi prie valgių! Kieme laužą kurti, veršius ir stirnas kepti! Tegu muša ugnis pro medžius. O muzika, kur muzika?

Su tais žodžiais smuklės šeimnininkas tik švyst į priekį, nusilenkė ir pamojo. Įžengė smukelis, storulis būgnas ir armonika daili, kurios sagos iš tolo žvilga.

— Prašau! — pamojo svečias. — Menuetą prašau!

Ponas nusilenkė vienai, kuri turėjo tamsias akis ir dailų veidą, sušukuotus plaukus. Jos drabužis buvo ilgas, raštuotas. Žvilgėjo karoliai.

(Bus daugiau)

IŠ VISUR

— Apolinaras Bagdonas, poetas, neseniai išleidęs žemaičių tarme parašytą eilėraščių rinkinį "Gintaro langas", buvo susirgęs. Jam padaryta operacija Šv. Kryžiaus ligoninėje. Ligonis sveiksta dr. V. Tumasonio priežiūroje.

— Jean A. Einikis, trečios kartos lietuvių, vaidino Chicago paežerės teatre — Theatre on the Lake. Rugsėjo 22-26 buvo statoma drama "Rashomon", kuri vaizduoja japonų samurajų, kaip ji nužudo banditai. J. Einikytė vaidino japono samurajaus žmoną. Dramos studijas ji yra išėjusi Northeastern universitete. Pragyvena būdama vienos bendrovės užpirkėja, o laisvalaikį skiria teatrui.

— Rašytojas Marius Katiliškis yra susirgęs ir gydomi Šv. Kryžiaus ligoninėje Chicagoje. Dr. J. Meškauskas priežiūroje ligonis pamažu gerėja.

— Californijos lietuvių diena bus rugsėjo 23. Meninę programą atliks pianistė Raimonda Apeikytė ir solistai Birutė ir Rimantas Dabšiai, Janina Čekauskienė ir Antanas Pavasaris. Šios vietinės meno pajėgos ruošia operų ir operėlių koncertą. Californijos lietuvių dieną rengia LB Vakarų apygardos valdyba, talkina LB Santa Monica ir Los Angeles apylinkės.

— Londono lietuviai dalyvavo didžiulėse demonstracijose, kurios buvo surengtos ryšium su Čekoslovakijos okupacijos 10 metų sukaktim. Demonstracijos buvo rugpjūčio 20 Londone.

— Dail. Antanas Petrikonis rengia tapybos kursus Palm Beach, Fla. Kursai bus spalio mėnesį. Kas nori tuos kursus lankyti, prašomi kreiptis į dail. A. Petrikonį, Juno Art Gallery, tel. 305 626-2293.

— Dail. Aldonas Variakojienės meno paroda Šv. Kazimiero parapijos salėje, Los Angeles, Calif., bus rugsėjo 23-24. Parodos atidarymas bus rugsėjo 23, pasibaigus koncertui.

— Solisto Ričardo Daunoro koncertas Montrealy bus rugsėjo 16, šeštadienį. Aušros Vartų parapijos salėje. Rengia Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Montreolio skyrius.

— Filmas apie Simą Kudirką Australijoje buvo rodomas rugpjūčio 27 Melbourne.

— Jaunųjų akademikų meno paroda, rengiama Akademinių skautų sąjūdžio Chicago skyriaus, įvyks spalio 6-15 Jaunimo Centre.

— Kun. J. Zeliauskas, salezietis, po sunkios ligos mirė rugpjūčio 20 Romoje. Jo laidotuves dalyvavo kardinolas A. Samore, arkiv. Jacierre, vyskupai J. Labukas, R. Kriščiūnas (abu iš Lietuvos, atvykę tuo metu į naujo popiežiaus inauguracijos iškilmes), A. Deksnys, Castilho, prelatai L. Tulaba ir K. Razminas, kun. Jonas Žemaitis ir apie 60 lietuvių ir italų saleziečių kunigų. Rugpjūčio 22 palaidotas Romos Campo Verano kapinėse.

— Ričardas Bačkis, UNILEVER koncerno prekybos direktorius ir Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės tarybos pirmininkas, buvo atvykęs į Ameriką su visa šeima. Kurį laiką su šeima pavišėjęs pas tėvus pasiuntinybėje, išvyko pas uošvę į Mountainside, N.J., ir iš ten rugsėjo 8 grįžo į Paryžių, kur jo laukia skubūs darbai.

— Cleveland, Ohio, lietuvių abiturientų pristatymas — balius įvyks spalio 14. Rengia LB Ohio apygardos valdyba.

— Lietuvių dienos Clevelande įvyks spalio 28-29. Rengia Clevelando LB apylinkės valdyba.

— Ohio Lietuvių gydytojų draugijos metinis suvažiavimas ir balius įvyks lapkričio 4 Clevelando Lietuvių namuose.

LIETUVIŲ PRANCIŠKONŲ SUVAŽIAVIMAS

Rugsėjo 5-8 Kennebunkporto, Me., vienuolyne įvyko visuotinis Lietuvos pranciškonų provincijos susirinkimas, kuriame dalyvavo provincijolas, provincijos taryba, vienuolynų viršinininkai ir įstaigų vedėjai, klebonai, buvusieji provincijolai ir rinktiniai atstovai. Šį susirinkimą galima pavadinti bendros maldos ir studijų dienomis. Liturginė komisija iš anksto buvo lietuviškai paruošusi bendras maldas. Kiekvieną dieną visi dalyviai koncelebravo mišias ir išklaušė atitinkamų pamokslų. Į giedojimą buvo įjungti ir kandinatai.

Pilnates posėdžiuose buvo perskaitytos keturios dvasinio turinio paskaitos: "Pranciškoniškoji malda" — skaitė Tėv. Jonas J. Bacevičius, "Brolių neturtas" — Tėv. Bernardinas Grauslys, "Brolių bendruomenė" — Tėv. Placidas Barius, "Brolių apaštalavimas" — Tėv. Paulius Baltakis. Po paskaitų visi susirinkimo dalyviai, pasiskirstę grupėmis, diskutavo paskaitose pateiktą medžiagą, paruošė pasiūlymus, kurie buvo nagrinėjami ir priimami pilnates posėdžiuose. Šiame susirinkime priimti pasiūlymai, specialiai komisijai juos suredagavus ir provincijos vadovybei patvirtinus, bus svarstomi ateinančių metų rinkiminėje kapituloje.

Visuotinį susirinkimą atidarė ir uždarė ir jam pirmininkavo provincijolas Tėv. Jurgis Gailiūšis, o pilnates posėdžiam vadovavo visuotinio susirinkimo vicepirmininku išrinktas Tėv. Pranciškus Giedgaudas. Suvažiavimas vyko pranciškonų vasarvietėje. Jo išlaidų rūpinosi vienuolyno gvardijonas Tėv. Kęstutis Butkus, o atgaiva — provincijos ekonomas Tėv. Steponas Rapolas.

MOKYTOJŲ SAVAITĖ

(atkelta iš 3 psl.)

per tėvų komitetus, bažnyčią, radijo valandėles ir spaudą. Šitokią akciją pravedus, mokinių skaičius tikrai žymiai padidėtų.

Kad šitai yra realu, yra pavyzdžių iš Pietų Amerikos, Brazilijos ir Argentinos, Urugvajaus ir kitų kraštų, kur nutautėjimas yra daug didesnis. Ten dabar pasireiškia didelis atgimimas. Nors lietuviškai nemokančių procentas ten daug didesnis negu pas mus, bet vis dėlto ten reiškiasi didelis entuziazmas atkurti arba iš naujo steigti lituanistines mokyklas.

Kodėl ten įvyko toks persilaužimas? Tai padarė ten įvykęs jaunimo kongresas ir asmeniniai kontaktai, ypač J. Kavaliūno apsilankymas, dr. A. Klimo paskaitos. Tų kontaktų reikia daugiau ir pas mus. Bendrais atsišaukimais nedaug pas mus buvo laimėta. Reikia su kiekvienu atskirai pasikalbėti, individualiai paraginti, kiekvieną atskirai supažindinti su esamomis galimybėmis visiems, o ne tik lietuviškai kalbantiems lankyti lituanistinę mokyklą.

Kur dar pagalbinių klasių nėra, reikia jas nedelsiant įsteigti. Mes turime gana didelį skaičių jaunų lituanistinių mokyklų mokytojų, kurie geriau kalba angliškai negu lietuviškai. Jie lengvai galėtų talkinti šitokioje akcijoje ir tokiose klasėse dirbti.

Žinoma, kadangi šis dalykas yra naujas, tuoj kils klausimas, o kur medžiaga: vadovėliai ir kitos mokslo priemonės. Jos greit atsirastų, nes vienos jau parengtos, kitų rengimas eina prie pabaigos. Dr. Tamulionytė yra parengusi šitokioms klasėms vadovėlį ir šią vasarą jau yra jį iš dalies išbandžiusi praktikoje Pietų Amerikoje. Jį, atrodo, išleis JAV LB

VAIZDAI IŠ ŠIOS VASAROS KULTŪRINIŲ RENGINIŲ KENNEBUNKPORTE

Visos nuotraukos
ANTANINOS REIVYTIENES

Dramos aktorius Henrikas Kačinskas skaito lietuvių autorių kūrybą.

Algirdas Landsbergis skaito savo farsą apie rašytojo Mero premiją.

Tėv. Leonardas Andriekus, kuris suorganizavo visus renginius, pradeda literatūros vakaro programą, pristatydamas svečius.

Paulius Jurkus skaito savo "Kiškį Piškį".

Rašytoja Nelė Mazalaitė ir jos vyras Juozas Gabė klausosi, kaip juos svečiam pristato Tėv. Leonardas Andriekus.

Literatūros vakaro vaizdas. Skaito Henrikas Kačinskas.

Švietimo Taryba. Kita, gal kiek skirtingesnė, su juostelėmis, paveikslais ir skaidrėmis, su nurodymu mokytojams, kaip mokymą organizuoti ir praveisti, Kanados valdžios finansuojamas, baigia rengti A. Rinkūnas. Šis žada pasirodyti jau apie Kalėdas.

Kun. A. Saulaitis supažindino su tam tikru šitokioms klasėms pritaikytu kursu, vartojamu gana sėkmingai Brazilijoje. Jį būtų galima lengvai pritaikyti ir čia pas mus, ir kiekviename kitame krašte. Kiekvieną iš šių minėtų kursų lituanistinės mokyklos mokytojas, panaudojęs savo paties patyrimą ir iniciatyvą, galės pritaikyti savo sąlygoms.

Tuo tarpu, kol šios mokslo priemonės atsirastų mokytojų ir mokinių rankose, mokyklų vedėjai turėtų organizuoti minėtas klases, surasti joms mokytojus ir, pasinaudojęs patyrimu tų, kurie su tokiomis klasėmis jau dirba, nedelsiant pradėti darbą. Šiuo reikalu rimtai susirūpinusioms mokykloms dėl smulkesnės informacijos patariama kreiptis į JAV LB Švietimo Tarybą. (Bus daugiau)

Operoj

Onutė pirmą kartą su motina nuėjo operon. Jai viskas atrodė keista. Keisčiausiai atrodė moterų solisčių dainavimas ir orkestro dirigento mosikavimas. Neiškęntus klausia mamą:

— Mama, kodėl tas vyras tą moterį muša?

— Jis jos nemuša, tylėk.

— Tai kodėl ji taip rėkia, jei jos nemuša? — klausia dukrelė.

Gera atkirto

— Ar tau ne gėda taip meluoti, Maryte? Tu tokia dar mažutė.

— Ar tai tik dideli gali meluoti?

Vilniaus universiteto sukaktis

(atkelta iš 3 psl.)

Siais dviem aktais universitetas pradėjo savo naują gyvenimą. Čia važiuo profesoriai, jėzuitų ordino garsiausios jėgos. Išaugo iš pačių lietuvių tarpo garsių profesorių. Universitetas davė mokslą lietuvių tautai. Čia išaugo ir pirmieji mūsų tautos vadai — Daukantas, Valančius. Čia poetas Adomas Mickevičius deklamavo apie gražiąją Lietuvą, paveiktas tuo universiteto idėjų. Jis kalbėjo lenkiškai, bet tai veikė ir lietuvius.

Čia mokėsi ir naujieji mūsų intelektualai, ir dabar mokosi daug daug lietuvių, kad savo mokslu tarnautų lietuvių tautai.

—o—

Tai didelis įvykis, ir pro jį taip tylom praeiti negalima. Jau dabar reikia kiekvienoje vietoje sudaryti komitetus, jau dabar reikia rengtis minėjimui. Tuo turėtų rūpintis Lietuvių Bendruomenė, kad kuo plačiau būtų paminėta ši sukaktis. Reikia išleisti ir sukaktuvinių leidinių.

New Yorke bus rengiamas vienas iš didžiųjų universiteto minėjimų. Jį čia rengs Lituanistikos Institutas savo suvažiavimo metu.

— Olegas Truchanas daugelį metų tyrinėjo neįžengiamas Australijos džiungles ir 1972 sausio 5 dingo sraunioje Gordon upėje. Jis australų valdžio didžiai vertinamas ir dažnai prisimenamas. Olego Truchano Publication Committee išleido spalvotą nuotraukų albumą "The World of Olegas Truchanas". Knygos kaina 25.50 dol. Išleistas jau trys laidos. Leidinys anglų kalba, bet išspausdinta ir lietuvių kalba įžanga, kurią iš anglų kalbos išvertė Aleksandras Kantvilas Hobarte.

Lietuviška knyga — geriausia dovana!

SCHUYLER SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

24 Davis Ave., Kearny, N.J. 07032

Tel. 991-0001 or 991-7260
Serving the Community 54 Yrs.

announces the current availability of higher interest-bearing SAVINGS CERTIFICATES

8% a year
8-year term, Minimum \$4,000

7 3/4% a year
6-year term, Minimum \$4,000

in addition to its regular Savings Certificates:

7 1/2% a year
4-year term, Minimum \$4,000

6 1/2% a year
2-year term, Minimum \$2,500

— Substantial interest penalty is required for early withdrawal — Limited Subscriptions — 5 1/4 % a year is paid on regular savings accounts, from day of deposit to day of withdrawal. Provided \$10.00 remains to end of quarter. Save or withdraw any amount anytime.

— All Rates Compounded Daily —
Savings insured to \$40,000 by the Federal Savings & Loan Insurance Corp.

Studentai ateitininkai demonstravo Lansinge

Studentai ateitininkai rugpjūčio 31 suorganizavo sėkmingą demonstraciją už Balį Gajauską ir Viktorą Petkų. Ji vyko prie Michigano valstijos kapitoliaus, Lansingo mieste. Demonstracijos dalys buvo perduotos per televizijos vakarines žinias. Susilaukė taip pat ir radijo bei spaudos dėmesio.

Demonstracijos organizatoriai buvo 50 studentų ateitininkų iš Australijos, Kanados, Vokietijos, Argentinos ir iš JAV dvylikos valstijų. Jie tuo metu stovyklavo Dainavoje, 60 mylių nuo Lansingo.

Po trijų dienų ir naktų planavimo, skambinimų ir pasitarimų su atitinkamomis institucijomis dvylika automobilių iš dvylikos valstijų, pilni studentų, aplipdyti plakatais, karavanu organizuoti pervažiavo miesto centru, dūduodami automobilių dūdomis.

Iš automobilių išlipę, studentai išsiriavo ir su plakatais rankose, šaukdami "Freedom!", nužygiavo iki miesto rotušės. Ten jų laukė žurnalistas bei foto-

grafai. Jaunimas nešė "žmogaus teisių karštą".

Prie kapitoliaus laiptų jaunimą sutiko Michigano gubernatoriaus padėjėja lietuvaitė, kuri perskaitė gubernatoriaus vardu pareiškimą, iškeliantį žmogaus teisių klausimą Lietuvoje, ypač Gajausko ir Petkaus pavyzdžius. Buvo sugiedoti himnai. Viena studentė pagrojo kanklėmis. Studentas Tadas Klimas perskaitė pranešimą apie Gajauską ir Petkų. Stovyklos kapelionas kun. K. Pugevičius pasakė kalbą ir pravedė žmogaus teisių litanią.

Techniškai patarimais nemaža prisidėjo Algis Zaparackas.

Ryšium su demonstracija stovyklos komendantas Saulius Gimičius su palydovais asmeniškai įteikė Lansingo vyskupo pavaduotojui laišką. Pažadėta jį persiųsti popiežiui Jonui Pauliui. Jaunimas sveikina naujai išrinktą popiežių ir prašo, kad jis atkreiptų pasaulio dėmesį į tikinčiųjų persekiojimą Lietuvoje.

University of Illinois at Chicago Circle vykusiose etninių studijų dienose grupė lietuvių. Iš k. stovi: Raimundas Merkys, Linda Moll, Loreta Rudaitytė, prof. dr. Janina Rėklaitienė; sėdi iš k.: Kristina Razmaite, Diana Pauliute, Renata Slonskyte, Maksina Kubiliute. Nuotr. A. Plaušinaičio

LIETUVIAM KATALIKAM PASAULY

Lietuviai katalikai pageidauja, kad būtų pagreitinta Dievo Tarnų arkivyskupo Jurgio Matulaičio beatifikacijos-kanonizacijos bylos eiga, kad būtų pradėtos tokios bylos ir kitiems asmenims,

kaip arkivysk. Teofilis Matulionis, arkivysk. Mečislovas Reinys, vysk. Vincentas Borisevičius, prof. Pranas Dovydaitis, dr. Ignas Skrupskelis. Todėl reikia turėti pakankamos medžiagos apie asmens gyvenimą, darbus, raštus, laiškus, jo dvasią, mūsų kontaktus su juo kitame pasauly.

ty ir kitų panašių asmenų laiškus, raštus, savus atsiminimus ir visa siųsti adresu: Dr. P. Kaladė, 663 E. 7th St., So. Boston, Mass. 02127. U.S.A.

Paskirta lietuvių visuomenininko premija

Argentinos lietuvių katalikų sudarytoji visuomenininko premijai skirti komisija, susidedanti iš pirm. kun. Aug. Steigvilo ir narių Z. Juknevičiaus, P. Gudelevičiaus, A. Kisielinės ir O. Kairelienės, 1978 balandžio 23 posėdžiavo Buenos Aires ir slaptu balsavimu paskyrė Pasaulio Liet. Kat. Bendrijos premiją už 1978 metus visuomenininkui Ignui Padvalsikiui. Premijos mecenatas yra kun. dr. Juozas Prunskis. Ig. Padvalsakis gimęs Lietuvoje, emigravęs į Argentiną, vadovavęs įvairiom katalikų ir bendrinėm organizacijom, dirbęs paraprijai ir katalikų laikraščiu.

Aukos Pas. Liet. Kat. Bendrijos veiklai

Viena moteris paaukojo anksčiau \$500 ir papildomai \$80 P.L.K. Bendrijos veiklai. Pirm. Pranas Povilaitis paaukojo \$80 ir pakartotinai \$90 per Community Fund. Izd. dr. Juozas Jerome paaukojo \$100 ir papildomai \$100. Didelė padėka aukotojam, įgalinantiam organizacinę veiklą.

Didžiosios Britanijos Liet. Kat. Bendrijos suvažiavimas

Trimetinis suvažiavimas, dalyvaujant Anglijos ir Skotijos atstovams, pradėtas kun. dr. S. Matulio, įvyko gegužės 13. Pirm. rinkavo S. Kasparas. Prel. J. Gutauskas ir J. Serapinaitė pakelti ir Bendrijos garbės narius. Centro valdyba išrinkta iš 8 asmenų. Motinos dienos minėjime dalyvavo apie 400 žmonių.

Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos Centro Valdyba

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS PENKTOJO SEIMO NUTARIMAI

2

5. Seimas, kreipdamas dėmesį į žydų ir lietuvių dialogą ryšium su Antrojo pasaulinio karo įvykiais, skatina visuomenę laikytis jame didžiausio objektyvumo, išjungti iš diskusijų jausmus ir pavienių asmenų nusikalčių veiksmus vengti priskirti tiek lietuvių, tiek žydų tautoms. Taip pat Seimas siūlo PLB Valdybai rūpintis dokumentinės medžiagos kaupimu ir paruošti žydų-lietuvių santykių istoriją.

6. Bendradarbiaujant su kitais veiksniais, siekti kad Vilniaus arkivyskupija Šventojo Sosto būtų prijungta prie Lietuvos bažnytinės provincijos. Taipgi prašyti, kad Karaliaučiaus sirtis būtų išimta iš Lenkijos bažnytinės provincijos ir priskirta Lietuvos bažnytinei provincijai.

7. Seimas ragina Lietuvų Bendruomenę kelti pasaulio viešumon Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčios ir katedros grąžinimą kulto reikalams. Ateistinis muziejus bažnyčioje ir katedros naudojimas ne kulto reikalams užgauna tikinčiųjų lietuvių jausmus ir niekina visos lietuvių tautos praeitį.

8. Seimas prašo visų Kraštų Bendruomenes atkreipti savo kraštų vyriausybių ir visuome-

nės dėmesį į 1980 m. Maskvoje būsimojus olimpinius žaidimus, skatinant juos boikotuoti, jei ir toliau Sovietų Sąjungoje bus vykdomi pagrindinių žmogaus teisių pažeidimai.

9. Seimas prašo PLB Valdybą kreiptis į Šventąjį Sostą, Lenkijos vyskupų konferenciją, Varšuvos ir Gniezno arkivyskupą kardinolą Wyszynskį — Lenkijos primą ir Lomžos vyskupą, kad lietuviams būtų užtikrintos tos pačios teisės melstis lietuvių kalba ir naudotis Seinų katedra, kaip ir lenkams, ir kad Katalikų bažnyčia Lenkijoje Seinų-Punsko krašto lietuvius laikytų lygiateisiais Bažnyčios sūnumis ir dukterimis. Raginti išsivijus lietuvių veiksmus, organizacijas ir visuomenę aktyviai prisidėti prie Seinų-Punsko lietuvių kovos už savo teises.

10. Seimas skatina PLB valdybą sudaryti Pasaulio Lietuvos Bendruomenės visuomeninių reikalų komisiją politiniams reikalams.

11. Seimas skatina siekti, kad Nobelio taikos premija būtų skiriama sovietinio režimo disidentams, jų tarpe ir lietuvių rezistentų grupei Helsinkio nutarimams sekti.

12. Seimas ragina laisvinimo veiksmus plėsti politinių kalinių gelbėjimo akcija.

13. Seimas didžiai vertina Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos bei kitos pagrindinio spaudos leidimą ir prašo visų Kraštų Lietuvių Bendruomenes visais galimais būdais šias pastangas remti.

Lietuvių kultūriniai reikalai

1. Seimas pritaria IV-sios PLB valdybos kultūriniais ryšiams su kitais kraštais ir ragina naują PLB valdybą juos tęsti, taip pat išplečiant į Europą ir Australiją. Stengtis, kad repertuarai visų pirma būtų lietuviški.

2. Seimas ragina visus lietuvių ir visų Kraštų Bendruomenių vadovybes remti Jaunimo Kongresus, prašo į Mokslo ir Kultūros simpoziumus kviešti mokslininkus ir iš kitų kraštų ir siūlo paskirti Kraštų Bendruomenių vadovybėms organizuoti keliones į kitus kraštus, pavyzdžiui į Australiją, Europą, Pietų Ameriką ir kitur su tikslu palaikyti glaudesnius savitarpio ryšius.

4. Seimas siūlo PLB valdybai steigti komisiją, kurios tikslas būtų aprūpinti prieinamomis kainomis visų kraštų lietuvių knygomis, plokštelėmis, laikraščiais ir kitais leidiniais.

5. Seimas ragina PLB valdybą sudaryti sąlygas kuriam nors Šiaurės Amerikos universitete pastoviai lituanistikos katedrai.

PROVIDENCE, R.I.

Televizijos 12-tas kanalas liepos 23 nemokamai davė lietuviams pusvalandį. Kun. V. Martinkus ir kun. A. Jurgelaitis, OP, kalbėjo apie Lietuvą, jos pavergimą, religinį persekiojimą.

Rugsėjo 17 prie valstijos kapitoliaus vyks tautybių pasirodymas su savomis programomis. Lietuviai turės parodėlę, parduotynės lietuviškus valgius, o iš Brocktono atvykęs šokių ansamblis Šukuryš šoks tautinius šokius.

Rugsėjo 20 ir 21 čia vyks Lietuvių Kunigų Vienybės metinis seimas — Marriott Hotel ir Šv. Kazimiero bažnyčioje. Pažadėjo dalyvauti vietiniai vyskupai, Norwiche vyskupas ir vysk. V. Brizgys.

Grandinėlės šokėjai Clevelande ruošiasi sėkmingam pasirodymui Providence spalio 8, sekmadienį, 3 val. p.p. Veteranų auditorijoje, kuri talpina 2,200 dalyvių. Rengimo komitetas čia plūša ir planuoja, kad visas gerai pasisektų, ir laukia lietuvių iš visos Naujosios Anglijos.

Marci Kreicioch, trečios kartos lietuvaitė, jaunųjų vyčių kuopelės pirmininkė, gavo Lietuvos vyčių skirtą mokslo stipendiją — 500 dol. Ji savo veikla to užsitarnavo.

kvm.

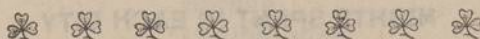
1978 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

RUDENS VIENOS SAVAITĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Rugsėjo 17 iki 25 — \$849.00

Spalio 12 iki 20 — \$849.00

1 naktis Maskvoje, 6 naktys ir 5 dienos Vilniuje su 1 dienos ekskursija į Kauną ir Trakus, 1 naktis Maskvoje.

Daugiau informacijų kelionių į Lietuvą reikalui prašoma kreiptis:

ALGIRDAS MITKUS
BALTIC TOURS
8 WHITE OAK ROAD
NEWTON, MASS. 02168
(617) 969-1190

ATSTOVAS:
WORCESTERY —
114 MILBURY ST.
1 — SW — 8-2868

— Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos (PLJS) valdyba praneša, kad IV PLJ Kongresui, kuris įvyks 1979 liepos 11-29 D. Britanijoje ir Vokietijoje, kiekvieno krašto jaunimo organizacijos gali išrinkti skaičių atstovų: Australija — 10, Argentina — 7, Brazilija — 9, D. Britanija — 6, JAV — 40, Kanada — 20, Kolumbija — 4, Prancūzija — 3, Švedija — 3, Urugvajus — 3, Venecuela — 4, Vokietija — 11, iš viso 120 atstovų. Visų išrinktų atstovų sąrašai su pavardėmis ir adresais turi būti prisiųsti PLJS valdybai iki 1978 spalio 1. Jeigu iki tos dienos PLJS valdyba negaus kurio nors krašto atstovų sąrašo, ar jeigu kuris kraštas įrašys į sąrašą mažiau atstovų, negu numatyta, tai tuščiosios vietos bus paskirstytos kitiems kraštams. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos adresas: 1573 Bloor West, Toronto, Ont., Canada, M6P 1A6.

— Australijos Lietuvių dienos įvyks gruodžio 28 Condell Parko sporto stadione, netoli Bankstown. Ši šventė skirsis nuo kitų švenčių savo dideliu tautinių šokių grupių ir šokėjų skaičiumi. Šventėje bus apie 2,500 šokėjų, kas Australijai yra labai daug.

— Ona Deveikytė, gailėstinioji sesutė Fernandez ligoninėje, skaitys paskaitą vėžio ligos kongrese, kuris įvyks spalio mėn. Buenos Aires. Deveikytė buvo išrinkta iš visų Argentinos ligoninių seserų, pateikusių geriausią darbą apie šią ligą.

— Bostono etnografinio ansamblio koncertai Chicagoje, Jaunimo Centre, įvyks rugsėjo 23-24. Koncertus ruošia Akademiniš Skautų Sąjūdis.

— Vilniaus dienos minėjimas Chicagoje, Jaunimo Centre, įvyks spalio 8. Ruošia Vilniečių sąjungą.

— Jaunųjų akademikų meno paroda, ruošia ASS Chicago's skyriaus, įvyks spalio 6-15.

— Aidas, Hamiltono mergaičių choras, Bostone koncertuos spalio 7 Lietuvių Piliečių djos salėje. Koncertą rengia Bostono lietuvių tautinių šokių sambūris.

— Kristijono Donelaičio lituanistinių mokyklų vakaras įvyks gruodžio 9 Chicagoje, Jaunimo Centro patalpose.

— Balso XIX seimas įvyks spalio 28-29 Chicagoje, Švč. M. Marijos parapijos salėje.

— "Volungės" koncertas, ruošiamas PLJS Ryšių centro, įvyks spalio 29 Chicagoje, Jaunimo Centre.

— Lietuvių fotografų foto darbų VII-oji paroda įvyks lapkričio 3-12 Chicagoje, Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre.

— "Aidų" žurnalui remti koncertas įvyks lapkričio 11 Chicagoje, Jaunimo Centre.

— Dail. O. Smalinskienės dailės darbų paroda įvyks lapkričio 17-25 Chicagoje, Jaunimo Centre.

— Lietuvių styginio ansamblio koncertas įvyks lapkričio 19 Chicagoje, Jaunimo Centre.

— Skulpt. Aleksandro Marčiulionio skulptūros darbų paroda Chicagoje, Jaunimo Centre, Čiurlionio galerijoje, įvyks spalio 20-29.

— Solistės Danos Stankaitės rečitalis Chicagoje įvyks spalio 22 Jaunimo Centro salėje.

— Lietuvių Fondo banketas įvyks spalio 28 Marriott Hotel, Chicagos miesto centre.

— Solistai Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis iš Chicagos spalio mėnesį dainuos bent trijuose koncertuose Anglijos lietuviams. Koncertų pelnas bus skiriamas ateinančiais metais įvykstančiam Pasaulio Lietuvių Jaunimo ketvirtajam kongresui rengti.

BALTIMORĖ

Baltimorės arkivyskupijos Mary Our Queen katedros visų tautų festivalis įvyks rugsėjo 23-24 katedros aikštėje. Kalvelis dalyvaus meninėje programoje. Sekmadienį, rugsėjo 24, lietuvių jaunimas dalyvaus katedroje mišiose 11 val. ryto, pasipuošęs tautiniais drabužiais.

Lietuvių posto 154 Amerikos legionierių organizacijos nariai didžiausią, kad jų kapelionas kun. Antanas Dranginis buvo antrą kartą išrinktas visos Marylando valstijos legionierių organizacijos kapelionu. Legionieriai ir jų padėjėjos rugsėjo 24 ruošia naujų valdybų susipažinimo iškilmes Lietuvių svetainės didžiojoje salėje. Programa prasidės 2 val. popiet. Iškilmėse dalyvaus Marylando valstijos ir Baltimorės miesto Amerikos legionierių viršininkai, lietuvių posto nariai ir padėjėjos. Po iškilmių bus vaišės.

Šv. Vardo Draugijos visos Amerikos metinis seimas šiemet vyks Baltimorėje rugsėjo 21-24. Visos seimo sesijos susirinkimas bus Lord Baltimore viešbuty. P. Francis Weber, Šv. Alfonso parapijos žymus veikėjas, su kitais rengimo komiteto nariais energingai dirba, kad seimas pavyktų.

Bernardas Karpers-Karpavičius su žmona Frances praleido atostogas Ocean City, Md., prie Atlanto vandenyno. Abu daug dirba lietuvių svetainės labui. Bernardas dainuoja bosu vyrų chorą Dainoj.

Daina, vyrų choras, pradėjo ruošti rudens koncertui. Jauna energinga dirigentė Cheryl Toboll turi parinkus naujų gražių dainų. Ji kviečia kitus vyrus įsijungti į chorą, ypač jaunimą. Repeticijos vyksta lietuvių svetainės antradieniais.

Šv. Vardo draugijos visų valstijų seimas įvyks Baltimorėje rugsėjo 21-24. Visos sesijos ir parapijų gimai bus Lord Baltimore viešbuty. Seime dalyvaus būrys Šv. Alfonso parapijos vyrų.

Lietuvių posto 154 Amerikos legionierių organizacijos nariai ir jų padėjėjos rugsėjo 24, sekmadienį, ruošia susipažinimo iškilmes lietuvių svetainės didžiojoje salėje. Programa prasidės 2 val. popiet. Iškilmėse dalyvaus Marylando ir Baltimorės miesto Amerikos legionierių viršininkai. Posto nariai ir padėjėjos per savo įdomią programą paskelbs naujos valdybos narius.

Kun. Antanas Dranginis rugsėjo 6 išvyko atostogų į North Carolinos pajūrį. Aplankys ir savo brolių Pensilvanijoje. Grįš spalio 1. Linkim jam gero poilsio.

Vincas Galeckas, naujos kartos lietuvis pensininkas, staiga mirė rugsėjo 5. Buvo malonaus būdo žmogus. Dalyvaudavo lietuviškuose parengimuose. Gedulingos mišios už jo sielą buvo aukojamos Šv. Alfonso bažnyčioje rugsėjo 8. Palaidotas Loudon Park kapinėse. Nuliūdime liko sūnus Kestas.

Jonas Radauskas-Radavsky, gimęs ir augęs Baltimorėje, gyvena ilgą laiką prie Chesapeake Bay vandenų, Pasadena rajone. Po sunkios ir ilgios ligos mirė rugsėjo 5. Gedulingos mišios už jo sielą buvo aukojamos rugsėjo 8 Šv. Alfonso bažnyčioje. Palaidotas New Cathedral kapinėse. Nuliūdime liko sesuo Amelija ir giminės.

Karolina Mikolajūnienė, ankstesnės kartos lietuvių, viena iš seniausių lietuvių Baltimorėje, po sunkios ir ilgios ligos mirė rugpjūčio 30. Kai buvo jaunesnė, su savo vyrų turėjo kepyklą. Iškepavo skanią duoną. Ilgai gyveno Lodge Forest, Sparrows Point rajone, kur turėjo gražius namus prie vandens; ten Šv. Alfonso parapičiai turėdavo savo piknikus. Buvo ne tikai susipratusi lietuvių, bet ir gera katalikė. Mišios už jos sielą buvo aukojamos Šv. Alfonso bažnyčioje rugsėjo 2. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko sūnūs Mykolas, Jonas, Albinas, Antanas, dukros Ona ir Adėlė ir eilė vaikų.

Jonas Obelinis

Kas prisimena Platelių, gražias salas, kur vasaros metu buvo miela paeisursuoti? Dabar priešais Pilies salė yra pastatytas šis namas — jachtklubas.

ALKMS-gos Connecticut apskritis ruošia gegužinę

Viena iš senųjų Amerikos lietuvių moterų organizacijų yra Katalikių Sąjunga. Per 64 metus ji stipriai reiškėsi religinėje, socialinėje, tautinėje ir kultūrinėje veikloje.

Pradžioje Sąjunga buvo pasidalinusi tik į kuopas. Laikui bėgant, paaiškėjo, kad, siekiant geresnio bendradarbiavimo, atskiras kuopas reikia jungti į apskritis.

1920 birželio 20 apskrities suvažiavime New Havene Connecticut kuopos pareiškė norą steigti atskirą savo apskritį, ir tais pačiais metais rugpjūčio 8 Waterbury įvyko pirmasis Connecticut apskrities suvažiavimas, kuriame aštuonios delegatės atstovavo keturioms kuopoms ir išrinko valdybą.

Kurį laiką apskritį kiekviena kuopa kasmet rotaciniu būdu suruošdavo pietus, gegužinę ar šiaip kokį vakarą, kurio pelnas eidavo apskrities išdui. Su laiku tai pasidarė nebepraktiška. Tad 1975 apskr. metiniame suvažiavime nutarta, visom kuopom prisidedant, ruošti vieną renginį tam pačiam tikslui, t.y. apskrities naudai. Tais metais suruosta gegužinė organizacijos 60 metų jubiliejui paminėti labai pasisekė.

HARTFORD

Atvyksta iškilių dainininkai

Rugsėjo 23, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Klubas salėje, 227 Lawrence gatvė, Hartforde, LB rengia išskirtinį koncertą, metinį vakarą-balių.

Programą atliks seniai bebuvę mūsų šiauriniame pakraštyje Lietuvių Operos Chicago solistai — Dana Stankaitytė, Stasys Baras ir Jonas Vaznelis. Akompaniatorius — muz. Alvydas Vasaitis, tos pačios Lietuvių Operos dirigentas. Tad kviečiam visus atvykti ir pasigėrėti šiuo išskirtiniu koncertu.

Po programos — šokiei, grojant geram orkestrui, ir kitos pramogos. Veiks bufetas su gerai paruoštais valgiais ir atgaiva.

Įėjimo auka — 8 dol., studentams — 5 dol. Mašinų pastatymas bus rūpestingai prižiūrimas ir saugomas.

Nepraleiskim progos.

LB apyl. valdyba

SPORTAS

Pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks rugsėjo 16-17 latvių stovykloje "Sidrabene", Milton Township, Kanadoje. Vietovė yra tarp Hamiltono ir Toronto. Kuo daugiau lietuvių kviečiama dalyvauti šiose pirmenybėse. Dėl informacijų skubiai kreiptis į A. Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117. Tel. 216 481-7161.

Pabaltiečių plaukimo pirmenybės įvyks vėliau. Laikas ir vieta dar nenustatyta.

Stalo teniso turnyras New York'e įvyks rugsėjo 23-24 Kultūros Židiny. Šis populiarius turnyras pritraukia vis daugiau žymių

Amerikos stalo teniso žaidėjų. Lietuviai žaidėjai iš aplinkinių vietovių kviečiami dalyvauti. Dėl registracijos kreiptis į T. Jasaitį, 2 Hayden Ave., Great Neck, N.Y. 11024. Tel. (516) 482-1399.

New Yorko Lietuvių Atletų Klubas rudens balius bus spalio 7, šeštadienį, Kultūros Židiny. Klubas šiemet švenčia 75 metų jubiliejų, todėl visi kviečiami atšvęsti jį kartu.

Sporto treniruotės ir pamokos jau prasideda Kultūros Židiny. Lietuvių vaikai, kurie nori dalyvauti krepšinio, tinklinio, stalo teniso, šachmatų ir kitų sporto šakų treniruotėse, prašomi kreiptis į LAK sporto vadovą Alg. Jankauską, 849-22 60, arba į Pr. Gvildį, 356-7871. Treniruotės būna šiokiadieniais nuo 7 iki 9 val. vak.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

Karpovo-Korėnojaus dvikovoje dėl pasaulio nugalėtojo titulo padėtis nepasikeitė, ji tebėra 4-1 Karpovo naudai. Aštuonioliktoji ir devynioliktoji partijos baigėsi lygiomis. Ketvirtąją tašką Karpovas laimėjo septynioliktoji partijoje.

Jaunoji Maija Ciburdanidzė, besirūgdamą su pasaulio meistere Nona Gaprindašvili, Picundoj. Iškovojo du taškus iš eilės ir pirmąja 3.5-1.5. Šeštoji partija buvo nukelta, prašant pasaulio meisterei. Matyti, prireikė poilsio. Joms skirta 16 partijų. Nonai užtektų 8 tš., kad pasilaikytų pasaulio čempionės titulą, o varžovei Maijai reikia 8.5 tš., kad taptų laimėtoja. Abi jos gruzinės ir rūngiasi Gruzijoje, prie Juodosios jūros.

Philadelphia. VI World Open turnyras sutraukė 1070 dalyvių.

Prizų fondas 40,000 dol. Rungėsi 6 didmeistariai, 6 tarptautiniai meistariai ir 77 šachmatų meistariai, jų tarpe 14 dalyvių iš Islandijos. Pirmąją vietą pasidalino septyni žmonės, kurie išsiriškiavo šitaip: tm P. Biyiasas (Kanada), tm B. Zuckerman, jaunių, čempionas Yasser Seirawan (abu JAV), Suomijos dm Heikki Westerinen, Javier Sanz (Ispn.), dm Florin Gheorghiu (Rum.) ir buv. Kanados jaunių čempionas Jean Hebert. Šis turnyras pateikė taipgi staigmenų. Buv. sovietų dm A. Lein, dabar N.Y., dukart pralaimėjo; Filipinų dm Rosendo Balinas suklupo prieš du ekspertus ir viena A kl. žaidiką; dm Paul Benko buvo dukart nugalėtas.

Polianica kurorte (Lenkija) įvykusį tarptautinį turnyrą laimėjo leningradietis Mark Ceitlin, pelnęs 9.5 tš. iš 14 galimų. Amerikietis Mark Diesen su švedu U. Andersnu ir lvovietiu Dorfmanu pasidalijo antrą vietą, visi trys surinkę po 9 taškus.

Amsterdamas. "IBM 78" tarptautinį turnyrą laimėjo olandas Jan Timman su 9.5 taško iš 13 galimų. Antrą baigė Vengrijos dm Zoltan Ribli, atsilikęs 1 tš. Kitoj grupėj laimėjo jaunių pasaulio meisteris A. Jusupovas, surinkęs taipogi 9.5 tš. Čia antrąją baigė amerikietis Christeans 8.5 tš., 3-4. olandai K. van Vaigerden ir G. Ligerink po 8 tš., sekė Bulgarijos dm N. Kirov su 7 tš.

Bostono ir apylinkių jaunimas kviečiamas lankyti So. Bostono LPD šachmatų klubo užsiėmimų valandas ketvirtadieniais nuo 7 v.v., 368 W. Broadway.

Pakeitęs adresą, neužmiršk pridedti senojo.

GINTARAS
From our own workshop in the Dominican Republic
Necklaces, bracelets, earrings, pendants, stick-pins, charms.
Top quality.
FOSSILS—30-40 million yrs old.
We invite mail orders. Price list on request. 10% discount with this ad.

AMERICA, Inc.
P.O. Box 608
Charlottesville, Va. 22902

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

Models

For Television, Fashion, Commercials, Shows, Advertising Beginners and Professionals

Apply This Week 1-5 P.M.
(Suite 404)
225 West 57th St., N.Y.C.
212-586-3556

WATERBURY, CONN.

Bendruomenės vakaras

Po vasaros atostogų, išvykų bei piknikų waterburiečiai vėl renkasi į sales kultūrinei veiklai bei pramoginiams renginiams.

Pirmuoju renginiu salėje visad čia būna LB apylinkės valdybos rengiamas tradicinis bendruomenės vakaras — balius.

Šiemet jis įvyks rugsėjo 30, šeštadienį, 7:30 v.v.

Meninėje programoje dalyvaus populiarioji dainininkė Genė Ugianskienė iš Philadelphijos. Jos vakarui pritaikyta programa ir atlikimu pereinantis metais publika buvo sužavėta. Visi teiravosi, ar bus kada vėl proga ją išgirsti. Todėl, rengėjams kviečiant, ji sutiko atsilankyti į Waterburį ir pradžiuginti waterburiečius savo daina.

Vakaras įvyks Šv. Juozapo mokyklos didžiojoje salėje, 29 John Street. Svečiai sėdės prie skoningai papuoštų stalų, kuriuos rezervuojamasi iš anksto.

Po programos bus šokiai, grojant visą mėgiamam Johnny Martin-Martinaičio orkestrui iš Hartfordo.

Pasivašininimui bus paruoštas įvairių užkandžių bufetas ir atgaivos stalas. Laimės pagėiminimui bus trys vertingos premijos.

Šio vakaro proga vyksta gražus kaimyninis bendradarbiavimas. Stalus užsisako Hartfordo, New Britaino, Bridgeporto ir New Haveno bendruomenių apylinkių valdybos ir jų svečiai.

Dėl rezervacijų kreiptis į knygyną — Spauda, 10 John Street, arba skambinti 756-5173.

vav

BALTIC HOLIDAYS
COME TO LITHUANIA IN 1978

JOIN US AND FULFILL A DREAM
THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES!

Departure dates

Oct. 12 to Oct. 21
Dec. 22 to Jan. 5

\$849.00
\$1049.00

NIGHTS SPENT IN EACH CITY

Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Vilnius 5, Warsaw 3, Leningrad 3,
Moscow 2

Tours include full day excursion to Kaunas and half-day trip to Trakai

CONTACT: JONAS ADOMENAS,
Tour Manager

TRANS INTERNATIONAL TOURS LTD.
535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697-7257

DECLARE YOUR INDEPENDENCE FROM
CIGARETTES!

Yes, you CAN stop smoking. Easily. Painlessly. Just enroll in our 6-week workshop for smokers, and know the joy and pride that come from being a master of your own life. Fall workshops start the week of September 18. For more information attend the FREE LECTURE — I DON'T HAVE TO BE A BUTT'S SLAVE — given at BEHAVIOR MODIFICATION WORKSHOP on the following dates:

Tues., Sept. 12 at 7:30 pm
Weds., Sept. 13 at 7:30 pm
Thurs., Sept. 14 at 7:30 pm

and
Sat., Sept. 16 at 10:30 am

If you seriously want to stop smoking, be sure to attend any free lecture. Don't miss the opportunity to pick up some practical points on how to control your harmful habit. Positively no obligation.

BEHAVIOR MODIFICATION WORKSHOP
Director: Jonas V. Narbutas, Ph.D.
62-71 Woodhaven Blvd., Rego Park
(Opposite Drake Theatre)

846-6838 or: 335-5647

P.S.: Bring this ad with you. It can be worth \$5.00 to you.

RUGSĖJO AŠTUNTOJI APREIŠKIME

Rugsėjo 8-oji — Lietuvių Tautos ir Marijos Gimimo šventė — praėjusį sekmadienį, rugsėjo 10, buvo iškilmingai paminėta Apreiškimo parapijoje, Brooklyne. Minėjimą surengė parapija ir LB I-oji apylinkė.

Mišias aukojo parapijos klebonas kun. Jonas Pakalniškis, asistuojant tėvui Viktorui Gidžiūnui, OFM, ir kun. Juozui Aleksūnui. Lektorium buvo Alfonsas Samušis. Taiklų pamokslą, surišantį Lietuvos istoriją su Marijos apsiereiskimu Šiluvoje, pasakė tėvas V. Gidžiūnas. Gražiai giedojo parapijos choras, vadovaujamas jauno vargonininko Viktoro Ralio. Pa-

maldos buvo baigtos giesme "Marija, Marija" ir Lietuvos himnu. Bažnyčia buvo pilna žmonių. Dalyvavo ir organizacijų vėliavos.

Antroji minėjimo dalis, akademijs, vyko parapijos salėje. Ją atidarė LB I-osios apylinkės pirmininkas Vytautas Radzivas. Programos vedėja buvo Birutė Radzivanienė.

Parapijos klebonas kun. J. Pakalniškis sukalbėjo maldą. Buvo pagerbtos vėliavos ir prisiminti žuvusieji bei kenčiantieji dėl tėvynės laisvės.

Prasmingą žodį tarė Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis. Po jo trumpai kalbėjo organizacijų atstovai: dr. Bronius Nemickas (Vliko atstovas), Aleksandras Vakselis (LB New Yorko apygardos pirmininkas, kun. Jonas Pakalniškis (parapijos vardu), Kęstutis Miklas (šaulių kuopos pirmininkas), Helen Kulber (visuomenės veikėja).

Solistas Mečys Razgaitis padainavo porą dainų: Vyrai, prie marių, Jau stovi žirgas pabalnotas.

Svečias rašytojas Vytautas Volertas, plačiai besireiškias ne tik beletristikoje, bet ir publicistikoje, taip pat ir bendruomeninėje veikloje, pasakė gerai paruoštą, logiškai motyvuotą, Rugsėjo 8-ajai pritaiktą kalbą.

Solistas Leonardas Ralys padainavo: Ar aš tau, sese, nesakiau, Takelis mielas ir gražus.

Abu solistai publikos buvo sutikti šiltai. Jiem akomponavo Viktoras Ralis.

Aktorius Juozas Boley-Bulevičius pasirodė, kaip ir kitais atvejais, kaip geras deklamatorius.

Apreiškimo parapijos choras, diriguojamas V. Ralio, scenoj

Lietuvos vyčių nauja centro valdyba. Sėdi (iš kairės): Jonas Adomėnas, Teresa Trainis, Ann Marie Kassel, Philip Skabeikis — prezidentas, Fr. Jurgelaitis, Eva Kazokas, Joe White. Stovi: Stanley Vacaitis, kun. Pugevičius, Gražina Vaškelis, Bertha Stokus, Anne Petkus, Kunegunda Coach, Teresa Strolia, Aldona Ryan, Helen Shields, Eva Migonis, Larry Janonis, Walter Svekla, Anthony Mažeika, Tony Miner.

simpatyškai pasirodė su rinktinėmis patriotinėmis dainomis: Lietuva brangi, Šiaurės pašvaistė.

Minėjimo pabaigoje V. Radzivas dėkojo visiems čia suminėtiems programos dalyviams ir kitiems talkininkams. Dėkojo šeimininkėms — Elenai Mickeliūnienėi ir Rožei Kondratienėi. Kiti talkininkai, kuriems jis dėkojo, kaip teko patirti, buvo šie: Emilija Sandanavičienė, Petras Počius, Helena Zedar (LB I-osios apylinkės vicepirmininkė kultūros reikalams), Apolonia Radzivanienė, šauliai (tvarkę vėliavas), Konstantinas Kazlauskis (choro pirmininkas). Galbūt jų buvo dar ir daugiau.

Padėkota ir rašytojui Pauliui Jurkui, kuris dėl ligos negalėjo atvykti ir dalyvauti programoje, bet pagaminio minėjimo scenai prasmingas dekoracijas.

Minėjimas buvo baigtas Lietuvos himnu. Po to šeimininkė dėka buvo vaisinamasi kavute ir pyragais.

Parapijos salė minėjimo metu buvo artipilnė. Joje buvo jaučiamas šeimyniškas jautumas.

L.Ž.

Lietuvos vyčių vidurio Atlanto apskritys spalio 15 rengia pagerbimo pietus savo garbės nariui Antanui J. Mažeikai. Pietūs po padėkos mišų Apreiškimo parapijos bažnyčioje parapijos salėje. Informacijos reikalauja skambinti Larry Janonis, 212 792-8342.

Monografija apie gen. P. Plechavičių, atspausdinta pranciškonų spaustuvėje, buvo išvežta ir išvykla. Vasaros metu išvykla įrišo ir rugsėjo 11 atgabeno atgal į spaustuvę. Tos knygos leidėjas, Kario žurnalas, dabar ima knygą platinti, siuntinėti prenumeratoriam, visur rengti knygos sutikimus.

Solistas Stasys Citvaras rugsėjo 16 išvyksta su kazokų choru koncertų kelionei. Vadovauja prityręs to choro dirigentas Žarofas. Koncertuos daugiausia Europoje. Grįžta kovo mėnesį.

Pranciškonų spaustuvėje atspausdinta Angelų Karalienės parapijos 90 metų sukaktuvinis leidinys. Redagavo kun. V. Pikturna. Leidinys turi 84 pusl. Viršelyje įdėta bažnyčios fasadas.

Į Laisvę žurnalo naujas numeris, rugsėjo mėn., atspausdintas pranciškonų spaustuvėje. Numeryje rašo: Juozas Brazaitis — Lietuvos žydų likimas ir laikinai Lietuvos vyriausybė; Jurgis Gliuda — Palikimas jam; Stasys Lozoraitis — Lietuvių tauta — mūsų pasaulio centras; Antanas Musteikis — Naujasis sovietinis vaikas; Vytautas Vardys — Maskvos karas prieš LKB Kroniką. Įvairių apžvalgų skyriai, LFB veikla ir k. Redaguoja — Juozas Kojelis.

Ieškomas kambarys laikinai apsigyventi vienam asmeniui, vyrui, Floridoje, kurioje nors vietovėje, kur gyvena daugiau lietuvių. Rašyti: Frank Leika, Mounttain High Lodge, Athol, N.Y. 12810.

Vyt. Izbickas Baltuosiuose Rūmuose

Inž. Vytautas Izbickas, Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos pirmininkas, rugpičio 31 atstovavo lietuviams Baltuosiuose Rūmuose prezidento Jimmy Carter sušauktose konferencijose energijos konservavimo klausimais. Konferencijoje, kurioje dalyvavo 100 specialiai parinktų technologijos, prekybos ir viešojo gyvenimo vadovų, pranešimus pateikė JAV energijos departamento sekretorius James Schlesinger, Baltųjų Rūmų patarėjas prekybos ir infliacijos kontrolės klausimais Robert Strauss ir JAV prezidentas J. Carter. Konferencija pagrindinį dėmesį skyrė natūralių dujų įstatymo pravedimui ir ekonominiams rūpesčiams, susijusiems su dolerio vertės kritimu bei infliacija. Prezidentas Carter prašė konferencijos dalyvių, o per juos ir Amerikos visuomenę, parenti minimo įstatymo pravedimą JAV kongrese, jo narius įtaigaujant balsuoti už įstatymą.

Inž. V. Izbickas turėjo galimybę prezidentui Carteriui padabartinės JAV administracijos visuotinę energijos politiką ir branduolinės energijos technologinę vystymą taikiai tikslam. Po dvi valandas trukusios kon-

Lietuvos Vyčių 110 kuopos rinkimai
Lietuvos Vyčių 110 kuopa Maspethe rugsėjo 6 išrinko naują kuopos valdybą: kun. Stasys Raila — dvasios vadas, Jonas Adomėnas — prezidentas, John Sidsis — viceprezidentas, Patricia Donowski — sekretorė, Nellie Skabeikis — išdinkė, John Oliva — finansų sekretorius, brolis Jurgis Petkevičius — lietuviško veikimo pirmininkas, Mary Stungurs — kultūros pirmininkė, Antonine Adomėnas — ritualo pirmininkė, Ann Sidsis — informacijos reikalams.

ferencijos įvyko priėmimas jos dalyviams. Konferencijai platų dėmesį skyrė spauda. Stebėjusieji tos dienos žinias televizijoje galėjo atpažinti ir inž. Izbicką.

Inž. V. Izbickui pakvietimas dalyvauti Baltųjų Rūmų konferencijoje buvo gautas tarpininkaujant JAV LB krašto valdybai. JAV LB kūrimosi laikotarpy jis aktyviai reikšėsi LB tarybos ir Bostono apygardos, kuriai pirmininkavo. Šiuo metu jis dirba Chas. T. Main, Inc.

BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

BOSTONO ŽINIOS

Lietuvių B-nės Bostono apygardos rengiama Lietuvių diena įvyks rugsėjo 17 Maironio Parke, Shrewsbury, prie Worcesterio. Kalbės LB krašto valdybos pirmasis vicepirmininkas Rimas Česonis. Rugsėjo 8-osios, kaip antrosios mūsų tautinės šventės fone, jis palies šių dienų mūsų aktualijas; rugsėjo mėnuo yra Lietuvių Bendruomenės mėnuo, lietuviškojo švietimo ir auklėjimo reikalai, tarpoorganizaciniai ryšiai, kultūrinės veiklos plėtimas ir politinės akcijos stiprinimas ir derinimas. Be to, programoje pasirodys solistas Benediktas Povilavičius, Ivaškų vedamo Bostono lietuvių tautinių šokių sambūrio šokėjai ir So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos krepšininkai, kurie žais prieš Brocktono Wild Cats krepšininkų komandą. Įėjimas į Lietuvių dieną, o taip pat automobilų pasistatymas — nemokamas. Visus kviečia ir visų laukia LB Bostono apygardos valdyba, kuri yra šios šventės rengėja.

Bostono lituanistinės mokyklos naujieji mokslo metai pradės rugsėjo 16 pemykštėse patalpose — Gavin pradinėje mokykloje So. Bostone. 9 val. ryto bus mokinių pamaldos Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone. Tuoj po pamaldų — mokinių registracija ir pamokos, kurios tęsis iki 1 val. po pietų. Mokyklos tėvų komitetas ragina visus tėvus leisti savo vaikus į šią mokyklą.

Rašytojas Vytautas Volertas kalba Tautos šventės minėjime rugsėjo 10 Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne. Nuotr. L. Tamošaičio

Buvusiam Švietimo Vadybos kultūros skyriaus direktoriui, tiesioginiam mano viršininkui, artimam bičiuliui, draugui, Korpi Neo-Lithuania kolegai

STEPUI POVILAVIČIUI-VYKINTUI

staiga mirus, jo žmoną, dukrą, sūnų su šeimomis nuoširdžiai užjaučia

Jonas P. Lenkaitis

Korp! Neo-Lithuania filisteriui

STEPUI POVILAVIČIUI—VYKINTUI

staiga mirus, jo žmoną, dukterį ir sūnų su šeimomis nuoširdžiai užjaučia

New Yorko neolitanai

Mylimam broliui

A.A. JONUI LUKOŠEVIČIUI

Lietuvoje mirus, mielus bičiulius Juozą ir Ceciliją Lukoševičius su šeima ir artimuosius giliai užjaučia.

Marija Petrauskienė

Zigmui Pikturnai Kelmėje, Lietuvoje, mirus, jo broliui

KUNIGUI VYTAUTUI PIKTURNAI

širdingą užuojautą reiškia

Stamford/Norwalk
Connecticut

Deikiai ir Žemaitaičiai

Kun. VYTAUTUI PIKTURNAI,

jo broliui Zigmui Lietuvoje mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškia

Aldona ir Vincas Stasiūnai
iš Floridos

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings

Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų.

Del lengvo taupymo būdo per pašta skambinkit Mr. Donahue 268-2500

arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE 480 West Broadway South Boston 9 AM to 3:30 PM Monday thru Friday Saturday 10 AM to 1 PM 268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE 740 Galloway Blvd. 8:30 AM to 5:30 PM Mon. thru Wed. & Fri. Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM Saturday 8:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank "ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

LITO BENDROVĖ PARDUODA

1978 M. KELIONES Į LIETUVĄ

Didelis pasirinkimas iš įvairių kompanijų ir ekskursijų. Priklausant nuo maršruto, bus aplankoma:

Roma
Miunchenas
Baden-Baden
Bernas
Leningradas
Ryga
Bruselis

Paryžius
Lucerna
Ciurichas
Ženeva
Maskva
Helsinkis
Kopenhaga

Visos 2 savaitės vasaros ekskursijos įjungia VILNIŲ penkioms dienoms. Dėl informacijos kreipkitės:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114 ST.
RICHMOND HILL, N.Y. 11418
(212) 441-6799

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį bus: rugsėjo 16, šeštadienį, 7 v.v. LDK Birutės Draugijos New Yorko skyriaus rengiama dr. Giedriaus Klivečkos paskaita, po paskaitos — kavutė. Rugsėjo 17, sekmadienį, 2 v. popiet — Angelių Karalienės parapijos 90 metų sukakties banketas.

I Angelių Karalienės parapijos sukaktuvinį balių jau užsirašė per 300 asmenų. Balius bus rugsėjo 17, šį sekmadienį, 2 v. popiet Kultūros Židiny.

Teodora Penikienė Angelių Karalienės parapijos sukakties proga parapijai paaukojo 50 dol. Jos auka į išleistą programą neįrašyta, nes atėjo, kai programa buvo išspausdinta.

Paulius Jurkus papuoš Kultūros Židinio didžiąją salę Angelių Karalienės parapijos sukaktuviniai bankete rugsėjo 17, šį sekmadienį, 2 v. popiet Kultūros Židiny.

Solistė Angelė Kiaušaitė, kuri dainavimą tobulina Philadelphijos konservatorijoje, dainuos Angelių Karalienės parapijos sukaktuviniai bankete rugsėjo 17, šį sekmadienį, 2 v. popiet Kultūros Židiny.

Angelių Karalienės parapija rugsėjo 17, šį sekmadienį, mini savo 90 metų gyvavimo sukaktį. Iškilmings pamaldos bus 11 val. parapijos bažnyčioj. Sukaktuvinis banketas — 2 val. popiet Kultūros Židiny.

Dr. Giedriaus Klivečkos, dantų gydytojo, paskaita bus rugsėjo 16, šį šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinio mažojo salėj. Po paskaitos — kavutė ir pažmonys. Paskaitą rengia DLK Birutės Draugijos New Yorko skyrius.

Kultūros Židinio valdybos posėdis bus rugsėjo 14, ketvirtadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židiny.

Agota Dėdinienė rugsėjo 11 mirė Griškabūdyje, Lietuvoje. Už jos sielą gedulingos mišios bus aukojamos rugpiūčio 16, šį šeštadienį, 9 v.v. tėvų pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Sūnus Antanas Dėdinas, gyvenęs Woodhavene, bus dėkingas visiems, kas atsilankys į šias mišias ir pasimels už velionės sielą.

Elizabetho, N.J. Vinco Kudirkos vardo lituanistinė mokykla naujus mokslo metus pradeda rugsėjo 16, šį šeštadienį, 10 v.v. Vaikus registracijai reikia suvežti prieš pamokas. Veiks visos klasės. Mokykla naudosis Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos mokyklos patalpomis, 211 Ripley Place, Elizabeth, N.J. 07206. Kas norėtų kokių informacijų, prašom kreiptis į tėvų komiteto pirm. V. Mėlinį, tel. 201-566-0761, arba šį šeštadienį į mokyklos vedėją.

N.Y. Lietuvių Gydytojų Draugijos susirinkimas rugsėjo 17, šį sekmadienį, 1 val. popiet Kultūros Židiny.

New Yorko Neringos ir Tauro tuntų skautų-skaučių, paukštyčių ir vilkiukų pirmoji šio sezono sueiga bus rugsėjo 16, šeštadienį, 1:30 val. p.p. Kultūros Židiny.

Lietuvių Atletų Klubo rudens balius jau tik už 3 savaites. Tai bus pirmas šio sezono pobūvis Kultūros Židiny su programa, vakariene ir šokiais. Valgi gamins LA Klubo šeiminkės, programą atliks humoristas aktorius Vitalis Žukauskas ir šokių gros populiarius orkestras. Visi New Yorko apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti ir iš anksto užsisakyti stalus pas I. Gvildienę, 356-7871, D. Šilbajorienę, 846-7636, I. Jankauskienę, 846-4906, arba pas LAK valdybos narius. Jaunimas taip pat kviečiamas pobūvy dalyvauti ir po vasaros atostogų vėl susitikti K. Židinio pastogėje.

Organizuojamas autobusas į pabaltiečių meno festivalį, kuris bus rugsėjo 23 Garden State Arts centre Holmdel, N.J. Registruotis pas Marytę Shalins, tel. 296-2244, arba Darbininko administracijoje, tel. 827-1351. Jei neatsiras pakankamas skaičius norinčių važiuoti, autobusas bus atšauktas.

Režisierius Jonas Jurašas pakviestas į La Mama teatrą režisuoti veikalo. Šiame teatre jis pastatė Makbetą.

Kultūros Židinio atidarymo penkerių metų sukakties proga banketas bus lapkričio 11 Kultūros Židiny. Koncertinę programą atliks Chicagos pagarsėjęs duetas — Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis.

ISIDĖMĖTINA SKAUTAM
Šiais metais vykstant LSS-gos vadovybės rinkimams, korespondencinio suvažiavimo prezidiumas prašo visus skautininkus ir vadovus nedelsiant registruotis dalyvauti minėtame suvažiavime. Įsidėmėtinios šios datos: rugsėjo 15 — prisiunčiami sąrašai mandatam nustatyti; rugsėjo 29 — paskutinė diena registruotis ir pasisakyti Sąjungos reikalais; spalio 20 — paskutinė diena siūlyti kandidatams.

Visi, turintieji balsavimo teisę, prašomi siųsti registracijos lapus su asmens žiniomis ir registracijos mokestį, 4 dol., prezidiumo pirmininko adresu: Valentinas Varnas, 2307 Lyric Ave., Los Angeles, Calif. 90027.

Registracijos lapus galima gauti pas savo vieneto vadovus; jei neturint — pateikti šias informacijas: vyr. laipsnis, pavardė, vardas, amžius, adresas, kurios LSS šakos ir kurio rajono sueigose nori dalyvauti, kam sumokėtas nario mokestis arba prisiunčiamas prezidiumui.

Platesnės informacijos šiuo reikalu bus pateiktos ateinančios savaitės skautų puslapy.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos suvažiavimas bus spalio 7-8 Kultūros Židiny. Federacijai dabar pirmininkauja Irena Banaitienė.

Pianisto Vytauto Smetonos recitaliu bus baigiamas Kultūros Židinyje spalio 7-8 įvykstantis Lietuvių Moterų Klubų Federacijos suvažiavimas ir Federacijos 30 metų sukakties minėjimas.

Pianistas yra du kartu koncertavęs New Yorko Town Hall ir abiem atvejais yra sulaukęs labai palankių recenzijų amerikiečių spaudoje.

Šalia muzikos Vytautas domisi teniso sportu ir aktyviai dalyvauja lietuviškame gyvenime. Pereitų metų vasario 16 d. minėjime Bostone jis buvo pagrindinis kalbėtojas.

LMKF maloniai kviečia New Yorko lietuvių visuomenę atsilankyti į mūsų talentingo, jauno pianisto koncertą.

A. a. Juliaus Maldučio atminimui Tautos Fondui paaukojo: J. Giedraitis — 25 dol., M. Jauńskiš — 25 dol., G. Penikas — 25 dol., B. ir V. Sutkai — 25 dol., Saulius ir Angela Janušai — 15 dol. Tautos Fondo Valdyba už aukas nuožirdžiai dėkoja.

Vytas Gerulaitis, žymusis teniso žaidėjas, dalyvavo garsiaame West U.S. turnamente Flushing Meadows Parke. Rugsėjo 9, šeštadienį, jis pralaimėjo prieš Bjorn Borg 6-3, 6-2, 7-6. Varžybos buvo labai kietos, kad net švedui Borg raketė sutrynė rankoje pūslę. Ir ta pūslė jam neleidusi laimėti finalinių rungtynių su Jimmy Connors. Jos buvo rugsėjo 11.

Saulius Labutis

BAIGĖ MOKSLĄ

Saulius Labutis, Vytauto ir Birutės Labučių sūnus rugsėjo mėnesį baigė Queens kolegiją BA laipsniu. Studijavo sąskaitybą (accounting).

Baigęs išvažiuoja gyventi į Los Angeles. Ten jo adresas bus: 848 7th St. No. 5, Santa Monica, Calif. 90403. Telefonas 213-393-3448.

New Yorko lietuvių jaunimas ir visi šeimos artimieji linki Sauliui gražiai įsikurti Californijoje.

Cape Code, Centerville, arti Craigville pajūrio, parduodamas statybai patvirtintas apie 1/3 akerio sklypas už \$9,000. A. Deikis, 202 High Clear Drive, Stamford, Ct. 06905. Tel. 203-322-7747.

Angelių Karalienės parapijos bažnyčios vidus prieš remontą 1963 metais. Nuotrauka paimta iš parapijos leidinio

ANGELŲ KARALIENĖS PARAPIJAI 90 METŲ

2

Kiti klebonai

Kun. V. Varnagiris iš Brooklyn'o išvyko 1914 rugsėjo mėnesį. Parapijos klebonu buvo paskirtas **Silvestras Remeika**. Jis čia dirbo iki 1935 balandžio 12.

Tuo pat į jo vietą buvo paskirtas kun. **Juozas Aleksiusas**. Jis klebonavo ilgiausiai, nuo 1934 iki 1967.

Jam vadovaujant, parapija 1938 paminėjo parapijos aukstinį jubiliejų, o 1963 — deimantinį jubiliejų.

1963, minint parapijos 75 metų sukaktį, pagrindinai atremontuota bažnyčia. Buvo išverstos senos užsilikusios galerijos ir įdėti gražūs dail. V. K. Jonyno sukurti vitražai. Išinkuotos lubos, bažnyčios sienos išklotos iš Italijos importuotų marmurų, o sienos prie altoriaus išpuoštos mozaika. Kryžiaus Kelių stotys taip pat iš mozaikos. Sudėtos naujos grindys, nauji suolai, uždengtas stogas, įvestas naujas apšildymas, suvesta nauja elektra, pertvarkytas naujas apšvietimas, iš

Be parapijų pagalbos to visko būtų buvę negalima padaryti. Nusipelnė ir tie, kurie dirbo bingo žaidimuose.

Dabar štai parapija, papuošusi savo bažnyčią, švenčia savo gyvavimo 90 metų sukaktį.

Buvę vikarai, kunigai pagalbininkai

Parapijos vikarai atsirado tik prie kun. V. Varnagirio. Čia vikaravo kun. Jonas Švagždytis nuo 1913 iki 1914, kun. Silvestras Remeika — 1910-1914, kada jis pats tapo klebonu, kun. Jonas Balkūnas — 1928-1933, kun. Juozas Aleksiusas — 1931-1932, kun. Pijus Lekešis — 1933-1934, kun. Lionginas Jonas Lorinighas — 1935-1943, kun. Antanas Masaitis — 1943-1950, kun. Viktoras Dabušis 1951-1959. Kun. Vytautas Piktura vikarauja nuo 1949 spalio mėn.

Iš parapijos kilę kunigai

Iš šios parapijos yra kilę net 16 kunigų: Alfonsas Jagminas, Jonas Kartavičius, Bruno Kruzas,

Vladas Masiulis, Mešlis (jėzuitas), Antanas Petrauskas, Antanas ir Vincas Pažereckai, Juozas Simonaitis, Pranas ir Jonas Skrodenis, Tamasonis, Juozas Varnaitis, Vincas Vaškas, Kazimieras Žvirblis (dominikonas), Juozas Grišaitis.

Iš čia yra kilę ir nemaža seselių vienuolių. Parapijoj yra dirbusios šios šv. Pranciškaus seserys: seselė Juozapina, seselė Damijona, seselė Urbana. Jos moko parapijos vaikus, puošia altorius, prižiūri bažnytinius rūbus.

-o-

O kiek čia buvo parapijos draugijų, kurios turėjo savo orkestrus — benus! Kiek suvaizdinta, kiek sudainuota! Kokie buvo dideli ir gražūs chorai!

-o-

Prie Angelių Karalienės parapijos šiuo metu veikia šios bažnytinės draugijos: Gyvojo Amžinojo Rožančiaus draugija, Moterų Sąjungos 24-oji kuopa, Šv. Pranciškaus Sąjungos 24-oji kuopa, Maldos Apaštalavimo Sąjunga, šv. Pranciškaus tretininkai, Jaunų Moterų Sodalicija ir ALRK Susivienijimo 134 kuopa.

Parapijos choras susiorganizavo 1898 (jam šiemet jau 80 metų), kai tik buvo nupirkta dabartinė bažnyčia.

Pirmasis vargonininkas buvo Stasys Masalskis, kurį laiką 1917-1918 chorui vadovavo ir Stasys Šimkus, paskui Kibartas, Dimta, Visminas. 1928 pradėjo vargonininkauti jaunas vyras Pranas Dulkė, šv. vargonininkavo 25 metus. 1938, kada parapija minėjo 50 metų sukaktį, jo vadovaujama chore giedojo 108 choristai.

Pranas Dulkė mirė 1952. Po jo atėjo Mykolas Liuberskis. Jis mirė 1971. Dabar chorui vadovauja jaunas muzikas Albinas Prižgintas, vargonų virtuosas.

Ilgiausių metų Angelių Karalienės parapijai!

(p.j.)

VISI KVIEČIAM!...

ANTRĄ RYTINIO PAKRAŠČIO PABALTIEČIŲ FESTIVALĮ

ŠEŠTADIENĮ, RUGSĖJO 23
GARDEN STATE ARTS CENTRE
PRIE GARDEN STATE PARKWAY,
EXIT 116, HOLMDEL, N.J.

PLAZA PROGRAMA 1 val. popiet

- Jaunimo dainos ir šokiai
- Skandinavų šokėjų pasirodymas
- Liaudies ir modernaus meno paroda
- Tipiški pabaltiečių valgiai

SCENOS PROGRAMA 5 val. popiet

- Lietuvių šokių ir dainų pyne atlieka "Liepsna", "Tryptinis" ir "Aušrinė" šokėjų grupės, "Vilijos" moterų kvartetas ir "Perkūno" vyrų choras
- Latvių "Kolibri" liaudies ansamblis
- Estų moterų gimnastika, tenoras ir pianistai

BILIETAI — \$ 8, 6, 5, 4, 3 — gaunami pas Reginę Melinienę, 13 Fawn Dr., Matawan, N.J. 07747, tel. - 201 566-0761

L.D.K. Birutės Draugijos New Yorko skyrius rugsėjo 16, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny

rengia

VAKARĄ

su DR. GIEDRIAUS KLIVEČKOS paskaita

Po paskaitos svečių pabendravimas ir kavutė

Įėjimo auka — 3 dol.

Rengėjos maloniai kviečia visus atsilankyti

WATERBURIČIAI KVIEČIA Į

BENDRUOMENĖS VAKARĄ

rugsėjo 30, šeštadienį, 7:30 v.v. Šv. Juozapo mokyklos salėje, 29 John Street, Waterbury, Ct.

Programoje: Sol. GENĖ UGIANSKIENĖ

Šokiai, grojant Johnny Martin orkestrui.

Vaišėms — užkandžių bufetas ir atgaiva
Laimėjimui — trys vertingos premijos

Įėjimo auka 6 dol., jaunimui — 4 dol.

Dėl rezervacijų skambinti 203 756-5173

KVIEČIA LB APYLINKĖS VALDYBA